

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: Dr. VARNAY ELEMÉR

A nő hivatása

A mult század második felében a nőben fel-támódott a szabadság utáni vágy. Úgy érezte, nem született rabszolganak, nem arra való, hogy egész életét a családi körben robotolja le, hanem, hogy kint az életben is érvényesüljön, egyenlő jogokat élvezzen a férfivel és egyenlő kötelességeket is akart vállalni. Szívós, erős akarattal, ki-tartó szorgalommal nagyrészt el is érte ezt az álmát a nő. Mutatja az, hogy miniszteri bársony-székbe is beültek. A parlamentben is érvénye-sülnek, mint képviselők. Vannak orvosnők, vegyész-mérnöknők, ügyvédnők, cégjegyzőnők is. Üzleteket kötnek, felülvizsgálják, szónokolnak és agítálnak, akár a férfiak.

Mégis, a férfimunkát végző nők nagy többsége nem boldog. Valójában azért nincs megelé-gedve, mert eltért igazi hivatásától. Felveszi a harcot, egyideig bírja az iramot, de előbb-utóbb elfárad, vagy letörik. Életét minden siker és eredmény ellenére üresnek és céltalannak találja, mert a nő Istentől hivatott segítőtársa a fér-finek és nem hivatása, hogy helyébe lépjen.

Még tíz-husz esztendő előtt a lányokat ön-állóságra nevelték és kenyérkereső pályákra in-dítottak, ma pedig „vissza a családba” jelszótól hangosak a berkek. Menyasszonyképzőről hal-lunk itt is, ott is. Ezek a hitvesi, az anyai hiva-tásra akarnak előkészíteni többféle irányban. Így a háztartás gyakorlati területén, fizikai fel-készültségre indítanak, a többtudást sürgetik, az önmegtartózkodást hirdetik, hogy bírjuk a házas-élet nehézségeit úgy, amint azt anyáink is bir-ták. A feleség és anya lényege: minden jót adni a reájabizottaknak. Nekik adni örömet, helyet-tük és értük elviselni a nehézségeket, szenvedé-seket. A kisebbségi sorsban élő asszonyknak pe-dig legelső kötelessége, hogy egész emberré, tö-kéletes munkássá nevelje gyermekeit, mert a nagy versenyben az egész és tökéletes munkáé lesz a kenyér. A selejtesnek ki kell hullania.

Az átlagos nőtömegek legideálisabb elhe-lyezkedése volna tehát a család, mert a csalá-dban, különleges képességei tökéleteset alkothat-nak. Amde beleszól ebbe a statisztika és kimu-tatja, hogy mennyivel több a nő, mint a férfi. Tízmillió nőtöbblet! Mi legyen velük? Míg az egyenjogúsításért harcoló nők nagyrésze azért is akar önálló és független lenni, hogy mint dol-gozó nő saját maga választhassa meg életétársát, addig ennek a tízmillió nőtöbbletnek a munka és kenyérkeresés kell életcélá válnia.

Mivel a férfipályákon működő nő, mint tö-meget, lassan, de biztosan kiszorítják ezen pá-lyákról, ma az úgynevezett nőies pályák felé irá-nyítják a lányokat. Ebben a mi társadalmunk-ban, ahol most kezdődik az élet minőségének emelkedése, erre nagyon sok alkalom kínálkozik szociális és egészségügyi téren. Vannak gyako-rlati pályák, amelyek egyenesen női hivatásnak számíthatók. Ilyenek az iparművészet, műkerté-szet és a háziszövészet is. Az a sok tudás és iz-lés, amit a magyar család leánygyermeke örök-ségbe kap, nagy előnyt jelent ezen a téren. A gyakorlati pályák nagy előnye, hogy önállósít-hatja magát benne a szakmáját alaposan ismerő egyén, tehát nem segédeszköze másnak és nem kell egy életen át robotolnia idegen érdekek szol-gálatában.

A lányok mindinkább rájönnek arra, hogy a nőt a családon kívül csak az a munka elégít-heti ki, amely emberekkel, lelkekkel közvetlen kapcsolatban van és teret ad a női lélek örök szolgáló igényének. A fontos az, hogy felismer-jük hivatásunkat. Ez az elmélet gyönyörű, a gyako-rlatban azonban nagyon sokszor nem valósít-ható meg. Különösen a mi kisebbségi életünkben nem. A legtöbb esetben nem válogathatunk. Ne-künk, akiknek minden munkát el kell fogadnunk, arra az életmagaslatra kell törekednünk, hogy a nem kedvünkre való munkát is pontosan és örömmel végezzük. A művészhez hasonlóan élve-

Angol hajók norvég felségvizekre nyomultak

Az angol munkáspárt nem lép be a kormányba

Chamberlain miniszterelnök tárgyalásokat folytatott az angol munkáspárti vezetőkkel. Poli-tikai körök valószínűnek tartják, hogy

Atlee örnagy, Greenwood és még két mun-káspárti képviselő belépnek az angol kor-mányba.

Jól informált angol politikai körök véleménye szerint Churchillt, az admirális első lordját ki-nevezik a haderők miniszterévé. Azt még nem

tudják, hogy ebben az esetben a légügyi, tenge-részeti és hadügyminisztériumot egyesítik-e.

A Daily Herald megcáfolja azokat a híre-ket, amelyek szerint az angol munkáspárt veze-tői belépnek az angol kormányba. A lap hangoz-tatja, hogy bár az angol munkáspárt hajlandó teljesen együttműködni a jelenlegi angol kor-mánnyal, nem kíván résztvenni a Chamberlain irányítása alatt álló kormányban.

Hatálytalan a blokád — egy angol lap szerint

Az Ewening News jelentése szerint a tények nem támasztják alá Chamberlain azon kijelentését, amely szerint az angol-francia blokádtól csak kis-mennyiségű árú menekül meg. A háború első három hónapjában ugyanis Svédország négyszer annyi nyers gyapotot importált, mint azelőtt, Norvégia, és Belgium kétszer annyit, Hollandia háromszor, Magyarország húszszor, Svájc pedig százhatvanszor. Ez a hatalmas behozatali emelkedés nem magya-rázható a belföldi szükséglet növekedésével.

GYORSJÁRATÚ AMERIKAI REPÜLŐGÉPEK A SZÖVETSÉGESEKNEK

Newyorkból jelentik: A szövetséges hatal-

Roosevelt csak Welles Sumner visszaérkezése után nyilatkozik

Newyorkból jelentik: A Newyork Times sze-riint Roosevelt köztársasági elnök nyomban nyi-latkozni fog, amikor megismeri Welles Sumner

mak számára az Egyesült Államok haladéktala-nul a legnagyobb mennyiségben szállítja azokat az amerikai gyorsjáratú modern repülőgépeket, amelyek az amerikai hadsereg számára is készül-nek. Az erre vonatkozó elhatározást hétfőn hoz-ta meg a Roosevelt elnökletével megtartott érte-kezet, amelyen részt vett az Egyesült Államok hadügyminisztere és vezérkari főnöke is.

A Newyork Herald Tribune felhasználja az alkalmat annak kijelentésére, hogy a szövetsége-sek gyors győzelme az Egyesült Államok érde-keit is szolgálja.

útjának eredményét. Mindazok, akik azt hiszik, hogy Welles hazatérése alkalmat fog adni egy újabb békeoffenzíva megindítására, tévednek.

zetet jelentsen számunkra a munka. És ne fe-lejtsük el, hogy az örömmel végzett munka könny-nyebb.

Nyíró József Jézusfaragó emberében van egy gyönyörű rész, amikor Éltés Dávid erdőtá-nyitja a Jézusfaragó embert. Aztán látja, hogy szegény hiába küzdök, nincs ereje és ekkor észbekap: — Várjon a tekintetes úr! A fogások-ra nem tanítottam meg. Amikor lendíti a fej-szét, akkor mondani kell: ezt érted kicsi Jóska... ezt érted feleség... Mondja, hangosan kiáltsa, hogy zúgjon belé a havas... Ettől megjön az ereje...

A mi erőnk is megjön, ha valami nagyon nehéz és mondogatjuk: szegény jó, miattunk el-fáradt édesanyám, ezt érted... a kenyérünk után járó édesapám, ezt elviselem érted, hogy neked könnyítsék...

Néhány hét előtt egy szívet-lelket felderítő mosollyal találkoztam. Nem tudtam megállni és megkérdeztem tulajdonosát, honnan veszi, hiszen tudom, hogy mennyi kellemetlenségnek és rossz-indulatnak van kitéve és anyagi viszonyai sem mondhatók a legjobbaknak. A válasza a követ-kező volt:

— Az én mosolvom titka az, hogy reggel, amikor felébredek, felnézek az égre és megkö-zszönöm Istennek, hogy önkívületi állapotomból ismét magamhoz térve, egész napon át újra örülhetek az Ő szép világának. Ennyi az egész

és egész nap nincs olyan baj, vagy gond, kelle-metlenség, amely elronthatná lelki harmóniámat.

Milyen végtelenül egyszerű a dolog, csak éppen a „fogásokat” kell eltanulni. Egy ilyen „fogás” a férfipályán működő nő részére az, ha nem mint versenytárs jelentkezik, hanem mint jóindulatú segítő.

Vannak az életben úgynevezett holtpon-tok. Hétköznapiak, amelyek elvesztették minden va-rázsukat. Sokan nem tudnak felépülni belőle és mint elfásult, mindenbe beletörődő, száraz, me-rev, unalmas emberek mennek tovább az élet-úton. Kialszik bennük az újrakezdés lendülete. Nekünk ezen holtpon-tok ellen küzdenünk kell teljes erőnkkel, még pedig úgy, hogy a küzde-lemből mi kerüljünk ki győztesen. Egyetlen el-lenszere az erős kitartás. Istenhez fordulni se-gítségért, dolgozni, fáradni, míg ismét magával ragad a lendület.

Egyének és közösségek életében a holtpon-ton való vesztéglés egyenlő a pusztulással. És a mi életünkre ma ez áll, ha ezer akadályon át és ezer csalódás után nem akarunk újra kezdeni. Ha belekövesedünk a megszokásba és irtózáttal menekülünk minden kockázattól, ami a fejlődés-sel jár, akkor a holtpon-t számunkra egyenlő a népi halállal. De mi küzdeni akarunk, a holt-pontok ellen, mert élni akarunk. Élni akarunk, mert hivatás adatott nekünk.

Zay Alice

ULTIMATUMSZERŰ BÉKEAJÁNLAT

Kopenhágából jelentik: Svinhufvud volt finn köztársasági elnök Olaszországból hazatérően nyilatkozott az újságírók előtt. Elmondotta, hogy az északi védelmi szövetség megkötése nem sürgős és sokkal fontosabb ennél az, hogy Svédország most már komolyan veszi a fegyverkezését. Az általános békeközvetítéssel kapcsolatban kijelentette, hogy a mostani helyzet nem alkalmas az Egyesült Államok számára. A közös békeoffenzíva véleménye szerint nem volna egészen lehetetlen. A hadviselőknél lehetne olyan békeajánlatot tenni, amelyet mindkét hadviselő fél elfogadhatna, azonban

a békeajánlatnak ultimátum jellegűnek kellene lennie

és a semlegeseknek ki kellene jelenteniük, hogy nem folytatnak kereskedelmet azzal a hadviselővel, amely azt az ultimátumot nem fogadja el. Egyetlen hadviselő fél sem nélkülözhetné a semlegesek utánpótlását, ha közöttük az Egyesült Államok is helyet foglalnának.

SÚLYOS HATASÚ DÁN—NORVÉG—ANGOL KONFLIKTUS

Dániában élénk izgalmat keltett, hogy egy angol tengeralattjáró Jütland partjai mentén éppen a territoriális vizek határán süllyesztette el a Hugo Stinnes nevű német hajót. Illetékes helyen megjegyzik, hogy az eset súlyos helyzetet idézett elő a dán kormány számára és az ilyen akciók káros hatással vannak a dán vizek kereskedelmére.

A Dagens Nyheter című svéd lap oslói tudósítója jelenti, hogy az angol hadihajók azért nyomultak be a norvég felsővizekre, hogy megállapítsák, vajon a norvég űrhajók teljesítenek-e rendszeres szolgálatot, de ezen felül főcéljuk az, hogy egy bizonyos hajó útját megakadályozzák.

VISSZAERT ANGOL FELDERÍTŐ KISÉRLET

Amszterdamból jelentik: A vasárnapra virradó éjjel 11 és 12 óra között ismeretlen repülőgépek haladtak el Hollandia északi része felett.

A német véderő főparancsnokság jelentése szerint vasárnap éjjel angol repülőgépek megkísérelték, hogy Északnémetország felett felderítő repüléseket végezzenek. A német repülők

egy Wickers Wellington rendszerű angol gépet lelőttek,

a gép legénysége csodálatos módon megmenekült. Az ellenséges repülőgépek Hollandia felett tértek vissza.

Az angol légügyi minisztérium megcáfolja azokat a híreket, amelyek szerint angol repülőgépek Hollandia felett elrepültek volna.

GYARMATI PILÓTÁK SYLT SZIGET BOMBÁZÁSÁNÁL

Londonból jelentik: A légügyi minisztérium közli, hogy teljesen alaptalanok a Német Távirati Irodának azok a hírei, amelyek szerint az angol légi haderő a Sylt-sziget bombázása során több gépet elvesztette volna. Miként már hivatalosan közölték, mindössze egy angol repülőgép nem tért vissza támaszpontjára.

Az angol légügyi minisztérium jelentése szerint a Sylt-sziget ellen támadásban 14 kanadai, 7 új-zélandi, 7 ausztráliai és 1 délafrikai pilóta vett részt.

NÉMET REPÜLŐK PARTVIDÉKI PORTYÁZÁSA

A hivatalos francia jelentés közli, hogy a Warndt erdő mellett a francia előőrsök visszaverték az ellenség helyi jelentőségű támadását. A francia repülők kedre virradó éjszaka is folytatták tevékenységüket.

A német hivatalos jelentés a következőket mondja: A nyugati arcvonalon nem történt semmi különös esemény. Saarbrücken környékén a német vadászipülőgépek és az ellenséges gépek között harcra került a sor, amelynek folyamán egy ellenséges repülőgépet lelőttünk. Március 25-ére virradó éjszaka a német repülők felderítést végeztek Észak-Franciaország és az angol partvidék fölött anélkül, hogy ellenséges ellen-támadással találkoztak volna. Ugyanezen éjszakán több ellenséges repülőgép behatolt német terület fölé és többször megsértették a holland és belga felségterületeket.

ÁGYÓZTAK A LUXEMBURGI HAZAKAT

Luxemburg felett mintegy 20 repülőgépből álló repülőraj szállt el, amelyre a légharító ágyúk tüzeltek. Remichben több házra hulltak az ágyúlövedékek.

FEJFAJÁS
HÜLÉS • GRIPPA

ANTI-
NEURALGIC

JAWOL

Svédország sem segíthetett a finneken

A svéd miniszterelnök érdekes beszédet tartott

Stockholmból jelentik: Hanson svéd miniszterelnök vasárnap beszédet mondott és megvédelmezte Svédország magatartását a finn kérdésben. Svédország, — jelentette ki a miniszterelnök, — annak idején határozottan közölte Finnországgal, hogy katonai segítséget nem nyújthat. A kormány azért tagadta meg a szövetséges csapatok átvonulását, mert

nem akarta az országot hadszíntérré átválttatni.

Ezektől eltekintve azonban, minden lehető segítséget megadott Finnországnak. A hadbanálló országok könnyen ítélkezhetnek olyan országok

felett, amelyek nem kívánnak háborút viselni, mert ettől a szerencsétlenségtől meg akarják óvni népeiket. Elismeri, hogy a finn népet méltán töltheti el a keserűség, mert az északi államok szövetsége nem védhette meg Finnországot a legyőzéstől, de mindenki tudhatja, hogy

ha a konfliktus kiszélesül, a szerencsétlenség még nagyobb méreteket öltött volna, különösen Finnország szempontjából. Svédország erejéhez mérten megad minden segítséget Finnországnak és a megszavazott hiteleket teljes egészükben igénybe veheti a finn kormány. (Rador.)

Reynaud új kormányt fog alakítani

Számítanak arra is, hogy a jövő héten lemond

Párisból jelentik: A képviselőház és a szenátus ülésének április 2-ig való elhalasztása folytán Paul Reynaud kilenc napos időt nyert ahhoz, hogy akár új kormányt alakítson, amely hosszabb életűnek bizonyulna, akár pedig olyan kezdeményezéseket eszközölne a háború vezetésében, különösen diplomáciai téren, amelyekből az ország meggyőződhetik, hogy

Franciaország saját politikáját folytatja és saját elhatározásából cselekszik.

A Stefani-ügynökség tudósítójának jelentése szerint azonban politikai körök számolnak azzal, hogy

a Reynaud-kormány a parlament újbóli megnyitása után nyomban meg fog bukni.

A tájékoztató minisztérium mellett tájékoztató és propaganda bizottságot létesítettek, amely Giraudaux eddigi tájékoztatási kormánybiztos elnöke alatt fog működni. (Rador.)

Angol kimutatás a német kereskedelmi flotta veszteségéről

Londonból jelentik: A tengerészetiügyi minisztérium jelentése szerint a háború kezdete óta a múlt hét folyamán történt meg először, hogy egyetlen angol, vagy szövetséges hajót sem süllyesztett el az ellenség. A semlegesek azonban nyolc hajót vesztek, összesen 16561 tonna ürtartalommal. Az elsüllyesztett hajók a következők: Tina (olasz), Ninsk, Charkow, Bothall, Viking, Algier, Christiane Barg (dán) és Svinta (norvég). A fenti hajók közül egy sem haladt karavánban. Az angol tengeralattjárók két német kereskedelmi hajót süllyesztettek el, mégpedig a Hedderheim és az Edmund Hugo Setinst. A német hajókat a dán partok közelében, a dán felsővizeken kívül süllyesztették el. A német kereskedelmi hajók közül eddig 300 ezer tonna ürtartalmú hajóteret pusztítottak el részben a szövetséges hadihajók, részben pedig ön-süllyesztés által, s a veszteséghez tartoznak azok a német kereskedelmi hajók is, amelyeket foglyul ejtettek a szövetségesek. A német kereskedelmi hajóhad eddigi vesztesége 7.12 százalékat teszi ki a kereskedelmi hajóállományának. Március 20-ika délig angol hajókaravánok által kísért hajók közül 13673 hajóból mindössze húsz süllyedt el, vagyis 438 hajó közül egy, mindössze két semleges hajó süllyedt el 1851 közül, tehát 926 hajóra jut egy elsüllyedt hajó.

(Rador)

SCALA mozi

Ma és a következő napokon

A kék csillag

Gigantikus méretű monumentális film.
A szerelem és bajtársiasság hőskölteménye

Ma, szerdán utoljára:

HOTEL IMPERIAL

Miloia Ioachim dr.

A város háza ormán fekete gyászlobogó leng. Hirdeti Miloia Ioachim dr. múzeum-igazgató és kulturális ügyosztályi főnök halálát. Miloia Ioachim dr. értékes, nagy feladatokra hivatott tudós volt és fiatalon, férfikorának delén és munkabírásának teljében való elköltözése nagy veszteséget jelent. Kiváló régész és műtörténész volt, aki azonban nemcsak elméleti munkák megírásával foglalkozott, hanem a gyakorlati téren is széles működést fejtett ki. A Bánát (Bánság) több helyén végzett ásatásaival sok hajdankori kincset tárt fel. Végigkutatatta a banati (bánsági) templomokat és kastélyokat és az azokban talált műértékekről előadásokat tartott és könyveket írt. Városunk múzeumát gazdag tárgyakkal gyarapította. Legfőbb vágya volt, hogy a múzeumnak hosszú éveken át a volt helyiségben összezsúfolva és ládákban heverő kincseit a Kultúrpalotában, ahová a múzeum átköltözött, teljes gazdaságukban a szemlélő elé tárja. Ebben azonban korai halála megakadályozta.

Miloia Ioachim dr. 1893. május 2-án született Ferendia községben, ahol apja tanító volt. A középiskola elvégzése után Caransebesen (Karansebesen) hallgatta a teológiát, majd Rómába ment, hogy ott az egyetemen a műtörténelmet hallgassa. Az örök városban 1924-ben a képzőművészeti, 1927-ben pedig a szépművészeti doktorátust szerezte meg, közben tanult régészetet és múzeumtudományt. 1928. január 28-án lépett a város szolgálatába mint múzeumigazgató. Később a Kultúrpalota és a kulturális ügyosztály vezetésével is megbízták. Hozzá tartozott a színház is és átmenetileg ismételtén vezette a városi mozikat is. Hivatalos rangja szerint legutóbb másodosztályú aligazgató volt.

A sok szakadatlan munka ártott a szívének. Emiatt a télen Clujra (Kolozsvárra) szállították, ahol műtétet végeztek rajta. Remélték, hogy ez segít, azonban a orvosi nem valósult meg. Hazahozták és Miloia azóta állandóan a harmadik kerületi, Memorandului-ucca 43. szám alatti lakásán feküdt, ahol családjának minden szerető gondoskodása és orvosainak legelkiismeretesebb kezelése ellenére is egyre rosszabbodott az állapota. A hétfőről keddre virradó éjszaka bekövetkezett a halál. Gyászolja özvegye, született Magdu Zina, két gyermeke: Virgil és Mircea és nagy rokonság.

Miloia Ioachim dr. a város halottja. Temetése, amelyen Baran Coriolan dr. főpolgármester vezetésével a város teljes tisztviselői kara részt vesz, ma délután négy órakor megy végbe a józsefvárosi görög keleti templomból. A temetést nagy papi segédlettel Tiucra Patrachie dr. főesperes végzi.

Ismét felveszik az angol-olasz gazdasági tárgyalásokat

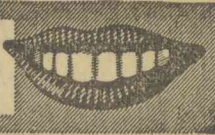
Rómából jelentik: Playfair, az angol kormány megbízottja hétfőn este Rómába érkezett, hogy újból megkezdje az angol-olasz szénviszályból keletkezett ellentétek ügyében a néhány hét óta szünetelő tárgyalásokat. A megbeszélések a fizetési módot megállapítására vonatkoznak. Olaszország ugyanis az Angliából kapott szén ellenében mezőgazdasági termékeket akar szállítani, Anglia viszont ipari termékeket kér cserébe. (Rador)

Neurath báró és Hacha dr. cseh államfő Prágában fogadják a haderő tisztelgését a cseh és morva protektorátus első évfordulóján

A helyes fogápolás

Az angol-francia sajtó méltatja Öfelsége II. Carol király felirati beszédeit

Londonból jelentik: Valamennyi angol lap hosszasan foglalkozik Öfelsége II. Carol király beszédével, amelyet a képviselőház és a szenátus felirati küldöttsége előtt mondott. A Sunday Express-ben John Scott azt írja, hogy

Románia a Közelkeleten a védőbástya szerepét tölti be

és hogy Románia érdekei azonosak a brit világbirodalom érdekeivel.

Párisból jelentik: A francia lapok kéthasábos cikkben közlik Öfelsége II. Carol király beszédét és megállapítják, hogy ez újabb bizonyítéka a semleges politika fenntartásának a nemzeti méltóság keretein belül.

A Petit Journal cikkének címe: „Határainkat eréllyel és meggyőződéssel védelmezzük”.

A Petit Parisien cikkében hangsúlyozza, hogy

Románia uralkodója újlag leszögezte szigorú semlegességét

politikai, diplomáciai és gazdasági téren. Az ország el van határozva arra, hogy függetlenségét minden téren és minden eszközzel megvédelmezi. (Rador.)

Gróf Mailáth Gusztáv temetése

Egy kápolnában levő kriptában temették el az érsek holttestét

Budapestről jelentik: Mailáth Gusztáv gróf c. érsek holttestét kedden hajnalban szállították át a budai Mátyás-templomba, ahol délelőtt 10 órakor kezdődött az ünnepélyes gyászmise, amelyet Mikes János gróf címzetes érsek nagy főpapi segédlettel végzett. A misén résztvettek Horthy Miklós kormányzó vezetésével a magyar közélet kiválóságai, az egyházi élet vezetői és a küldöttségek hosszú sora. A szentélyben helyezkedtek el a Mailáth-család tagjai, a budapesti

román követség és az ardeali (erdélyi) küldöttség egyházi és világi vezetői. A mise után kezdetét vette a Libera és a főpapoknak kijáró ötös absolutorium szertartása, amelyben résztvett Márton Áron püspök is. A szertartás után a kormányzó és a megjelent előkelőségek egyrésze elhagyta a templomot, majd megindult a temetési menet Shvoy Lajos székesfehérvári püspök vezetésével a Regnum Marianum Damjanich-uccai kápolnája felé, ahol a koporsót a kriptában helyezték el.

Gróf Teleki magyar miniszterelnököt csütörtökön fogadja a Szentatya

Rómából jelentik: A Reuter-iroda közli, hogy a Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök és Ciano gróf olasz külügyminiszter közötti hétfői megbeszélés két óra hosszat tartott. A magyar miniszterelnök csütörtökön jelenik meg kihallgatáson XII. Pius pápa előtt. Illetékes helyen megállapítják, hogy

a hétfői megbeszélés Magyarország és Olaszország javára szolgált

és hogy a két ország minden törekvése arra irányul, hogy a Balkán és a dunamedencei olasz érdekkörben a helyzetet megjavítsák.

Rómából jelentik: Gróf Teleki Pál magyar miniszterelnököt az olasz király és császár nem fogadhatta kihallgatáson, mert nem tartózkodik Rómában. Teleki gróf Horthy magyar kor-

mányzó részéről meglehangú üzenetet küldött, amire III. Victor Emanuel hasonló távirattal válaszolt.

Rómából jelentik: Az Olaszországban tartózkodó Teleki Pál magyar miniszterelnök nyilatkozott a Tribuna című olasz lap egyik munkatársának, akinek többek között kijelentette, hogy nagyon tévednek azok, akik az ő római tartózkodásától szenzációt várnak.

— Érdekes dolgokat lehet Olaszországban megtudni — mondotta a kormányelnök.

Az újságíróknak arra a kérdésére, hogy Magyarországnak mi a viszonya az egyes európai országokhoz, Teleki Pál miniszterelnök kijelentette, hogy a Balkánon a béke nincsen megzavarva, a magyar-jugoszláv viszony jó, Törökországgal kapcsolatosan nincsen mondanivalója, Szlovákia fiatal állam, tapasztalatokra van szüksége, az orosz-magyar viszony pedig korrekt, a határon semmi olyan nem történik, ami káros hatással lenne a két ország közötti jelenlegi állapotra.

A Mauretania útja

Panamából jelentik: A Mauretania óceánjáró ma kel át a Panama-cseatornán, útban Ausztrália felé. A Quen Mary, minthogy a Panama-cseatornán nem hatolhat át, útját az Atlanti Óceánon, a Jöreménység fokán keresztül teszi meg Ausztrália felé.

CAPITOL MA A POLLO

ÉJFÉLI RIADÓ

Izgalmas küzdelmek vámorok és csempészek között. Főszerepekben: Gustav Fröhlich, Kristen Heiberg

Boyer Charles és Dunne Irene, a két közkedvelt mozisztár új slágerfilmje:

Majd ha eljön a holnap...

A két Oroszország

Írta: Gogolák Lajos

Oroszország nemcsak hatalma és területi kiterjedése által probléma a világnak, de probléma szellemileg is. Nem csupán azért az, mert a föld felületének majd egyhatoda van orosz uralom alatt, hanem, mert az orosz föld merőben más, mint Európa, mert Oroszország Ázsia örököse...

Oroszország ott áll két világ között; egyszerre fordul Európa és Ázsia felé. De ki tudná megmondani ma már, hogy orosz földön hol végződik Európa és hol kezdődik Ázsia? Az ázsiai szteppéken hamar szétomló világbirodalmak és népvándorlások születtek s ezek nyugodtan vonulhattak Európa felé az európai Oroszországon keresztül. Ázsia gyermekei nem érezték, hogy idegen talajon járnak az orosz síkságokon. Ugyanígy az európai orosz gyarmatosítók, amikor átmentek az Uralon, szintúgy otthon találták magukat Ázsiában, mintha csak az európai Oroszországban lettek volna. S mert Ázsiában mindig érződött valami, ami sejtetni engedte, hogy az egyhangú, végtelen s örök tájakon nagy birodalmak, vándorlások, vallások születtek, ezért könnyen gyökeret verhetett Oroszország „eurázsiai” jellege révén az oroszokban is az a szinte ázsiai hit, hogy Oroszországnak még komoly és súlyos mondanivalói vannak a világ számára.

BIZANCI ÉS ÁZSIAI EURÓPA-ELLENESÉG

Nem éppenséggel egyedül Bizánc volt az, melynek köszönhetette Oroszország már a középkor óta az öntudatot, hogy majd egyszer mondania kell valamit az emberiségnek. Kétségtelenül Oroszország Bizánctól örökölte a „harmadik Róma” hitét, azt az öntudatot, hogy az „első” és a „második” Róma (azaz Róma és Bizánc) után most már Moszkva következik. A XIX. században, egészen a nagy forradalomig sokat írtak és beszéltek az orosz lélek keresztény jellemvonásairól. A század kezdetén ott áll „angyalis szépségével” és derűjével, szép asszonyok, pópák és exaltált idős hölgyek ortodox és világmegváltó rajongása közepette I. Sándor cár s mindenki azt hiszi: Oroszország új és jobb emberi korszak úttörője, hiszen legyőzte Napoleont, aki kezdetben mint a szabadság géniusza szárnyalt két évtized világtörténete fölött, később meg már annyira azonosult a zsarnoksággal, hogy az orosz cárizmus lett véle szemben a szabadság hírvívója Európa nemzetei között. De I. Sándor korszakának derűje hamar elfagyott; az orosz cézárizmuson egyre jobban kiütözköztek a sötét és konok zsarnokság vonásai; maga az orosz keresztény messianizmus is nem volt már más, mint a zsarnokság dicsőítése és igazolása. Az orosz messianizmus így lett merőben irreális és valószínűtlen, egyszerűen csak azért, mert a keresztény jogcímeiken fellépő zsarnokság nem engedte, hogy az orosz lélek mélyeséges keresztény hajlamai és tulajdonságai érvényesüljenek.

Íme, így áll előttünk a két Oroszország: a végtelen zsarnokságok és végtelen alázatok hazája, ahogy Bizánctól örökölte egyszerre a zsarnokságnak orosz viszonyok között egyedül lehetséges politikáját és egyszerre ahogyan ugyanínnét kapta a tétlen és alkotásra képtelen ortodox és Európa-ellenes messianizmus apatikus hangulatait is. A két ellentét felszűléséből az orosz lélek a nagy forradalomban keresett menekülést. A nagy forradalom pedig bármennyire is a nyugateurópai ipusztériális marxizmus teteleit plántálta át a merőben más alapfeltételekkel rendelkező orosz földre, mégis csak végeredményben ázsiai jelenség volt, az ázsiai tömegérők felszabadulása Európa gyámokodása alól. A szocializmus nagyon megfelelt, természetesen a szükséges változtatásokkal, ennek a tájnak és Oroszország népeinek: a szocializmus orosz változata a teljes nivellálást vallotta s azt a tételt, hogy az Ázsiához visszatért Oroszország népei az európai polgári és kapitalista nemzetekkel szemben proletármegmentek. A megoldás eszerint nem az, hogy európaizálják Oroszországot és Ázsiát, ahogy ezt vallották akár a cárok, akár az Ázsia egyéb vidékeire odament nyugati gyarmatosítók, hanem, hogy Oroszország lázadjon fel Európa és Amerika ellen s teremtsen új életformát, új rendet és új közösséget az emberiségnek.

A mai világban persze nem beszélhetünk népvándorlásról és Ázsia megmozdulásáról olyan értelemben, ahogy az vonatkozik az egy évezred előtti nagy európai változásokra és népmozgalmakra. De azzal, hogy Oroszország felszabadította magát Európa alól, végeredményben fel szabadította Ázsia rejtjelmes és soká hallgatott

erőit is, melyek a tatárjárás óta nyugton hagyták Európát.

KERESZTÉNY OROSZ LÉLEK — ÁZSIAI IMPERIALIZMUS

Ki ne gondolna végtelen rokonszenyvel az orosz szellem nagy eredményeire? Kinek nem lettek volna legmélyebb emberi, sőt részben: keresztény élményei is a nagy orosz írók írásai? Kit nem ejtett volna meg az orosz ember alázata, az orosz természet felséges egyhangúsága, a végtelen puszták és a szelíd, lágy orosz földek vonzása, ahogy belőlük a lélek Istenhez menekül?

De már az annyira keresztény Dosztojevsz. kij írásából is valami sötét és komor rajongás csap elő, valami forradalmi formátlanság, ahogy a mélység és a lélek sötét erői nevében hadat üzent az orosz szellem Európának, melyet felületeseznek, felszínesnek és kereszténytelennek tekint. S Dosztojevsz. bizánci-orosz gyűlöletétől Róma, a latinítás, a klasszicitás ellen már csak egy lépés a szlavofilek és a cári imperializmus törekvése. Ime, ki tudná egymástól elválasztani a cári imperializmust és a keresztény orosz lélek messianizma szándékait? Mert hiszen az orosz messianizmusból világosan követ-

kezik, hogy a jobb és szebb keresztényi nézeteket és rendet ezek a tanok erőszakkal akarták ráerőszakolni az emberiségre; a cári zsarnokság megfertőzte az orosz kereszténységet és talán néha-néha már úgy is tetszik, mintha az orosz kereszténységet teljesen áthatották volna az ázsiai elemek.

Amikor pedig így elhanyagolt az európai keresztény gondolat Oroszországban, akkor már akadálytalanul emelkedhettek fel a végtelen puszták e viharos népvándorlástól ázsiai démonjai. Az orosz parasztról eddig is tudtuk, hogy belsejében nomád s egész gazdálkodása extenzív, a földdel való kapcsolata egészen laza és felületese. Vonzzák a távlatok és vonzza a végtelenség; vándorlási ösztönét, évszázadok atavisztikus és ösztönös örökségét nem fékezi az anyaföld. Viszont ugyanennek az ősi nomád-paraszti vándorlási ösztönnek köszönheti Oroszország, hogy ennyire szétterjedt nemcsak Európában, de Ázsiában is. Oroszországot nem a cárok tették nagygyá és végtelenné, hanem a folyton újra meg újra gyarmatosító orosz paraszt, akinek nem tett boldogga az otthoni föld s aki rövid külterjes munkálás után máris mekiindult, hogy új területet keressen magának. Ez az ősi orosz extenzivitás tükrözik a cárok hódító politikájában is. A Szovjetről soká azt hittük, hogy a maga ipusztérializmusával intenzifikálja az orosz földet s belterjesebbé teszi az orosz szellemet. De nem ez történt: a Szovjet is visszatért a cárok politikájának irányvonalaihoz.

Száz kilométeres sebességgel rohant a halálba a szerelmes menyasszony

Kétfős halálos szerencsétlenség

Sighetről (Máramaros) jelentik: Borzalmas kétfős halálos szerencsétlenség kelt mély sajnálkozást a városban. Schwarz Erzsé, egy huszonkét éves feltűnő szépségű úrleány, aki a közeli magyarországi Bustyánháza községben lakik és egy ottani dúsgazdag kereskedő leánya, a húsvéti ünnepekre autón Husztra akart menni vőlegényéhez. Útjára magával vitte két nővérét is. A gépkocsinak azonban hibája volt és így a kitűzött időnél jóval később indult el útjára. A menyasszony nem akarta nagyon megvárakoztatni vőlegényét és ezért azt a parancsot adta a gépkocsi vezetőjének, hogy

a legnagyobb sebességgel hajtson.

A gépkocsi száz kilométeres sebességgel robbogott az országúton. Szekerce községnél a gépkocsi vezetője nem vette észre, hogy a vasúti sorompók le vannak eresztve. A kocsi teljes sebességgel nekirohant a sorompónak, azt áttörte és a sínekre futott. Ebben a pillanatban rohogott keresztül a Budapest—Körösmezői gyorsvonalat. A mozdony elkapta a kocsit és darabokra törte.

A fiatal menyasszony és a gépkocsivezető azonnal szörnyethaltak, míg a két Schwartz-leány súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenségről azonnal értesítették a leány édesapját, aki a helyszínen, amikor meglátta leánya szétdarabolt, véres holttestét, eszméletlenül esett össze.

A szerencsétlenség áldozatait óriási részvét mellett Bustyánházán temették el. A hatóságok megállapítása szerint a szerencsétlenségért senkit sem terhei felelősség.

Színház

Szibil operett sikere a gyárvárosi színházban

A Szibil olyan nagy sikert aratott a gyárvárosi magyar színház előadásában, hogy az igazgatóság ma, szerdán este megismétli az operettet. A vezető szerepeket ezúttal is Kőszeghy Manyi, Lakatos Ilonka és Hevesy Miklós játsszák.

Az e heti műsor kimagasló eseménye lesz még a Szökik az asszony című Kardos-operett és a Sárga csikó magyar népszínmű felújítása. Szökik az asszony szombaton este kitiűnő szereposztásban kerül színre, míg vasárnap este Csepreghy pályadíjat nyert népszínműve, a Sárga csikó van műsoron. Az egész társulat és városunk kitiűnő műkedvelői is szerepelnek a pompás énekes, táncos népszínműben.

A GYÁRVÁROSI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

- Szerdán este 9 órakor: Szibil. (Harmadszor).
- Csütörtök este 9 órakor: Egy bolond százat csinál (Vigoperett).
- Péntek este 9 órakor: Cirkuszhercegnő (Olcso helyárrakkal).
- Szombaton este 9 órakor: Szökik az asszony. (Operettszínház).
- Vasárnap délután 3 órakor: Túl a Nagykrivánon (Olcso helyárrakkal).
- Vasárnap délután 6 órakor: Szökik az asszony.
- Vasárnap este 9 órakor: Sárga csikó. (Népszínmű Blaha Lujza emlékére, díszelőadás.)

Jegyek a gyárvárosi Colosseum pénztáránál naponta délelőtt 10—1 és délután 4 órától kezdve elővételben is válthatók.

Corso mozi

Holnap nagy premier, amelynek keretében bemutatják a legizgalmasabb kalandfilmet, melyen King Henry négy éven át dolgozott

A világ végén

(STANLEY és LIVINGSTONE)

A főszerepekben:

Spencer Tracy, Nancy Kelly és Greene Richárd

Ma utoljára:

Tűz a határon

A Paramount-híradó premierje
D. u. 3 órakor 17.— leies helyárrak

Április elsején lép életbe az új 2 százalékos forgalmi adó

Ez év április elsejével minden adás-vételi tranzakció után 2 százalékos illetéket kell leróni, amelyet a vevők tartoznak fizetni. Számos elsőrendű közszükségleti cikket mentesítettek az illeték alól, így többek között a kenyeret, húst, stb. A gabona nem mentesül az illeték leróvása alól csakis az oborokon történő vétel és eladások esetében. Mentésítették az illeték alól a kistermelők által történt gabonaeladásokat is. Ennek következtében a gabonaeladásoknál is két százalék illeték fizetendő, amely végül is mintegy nyolcszázalékra megy fel, tekintettel arra, hogy a gabona három-négy kézen is keresztül megy, amíg kivitelre, vagy a malmokhoz kerül. A nemzetgazdasági minisztérium a szódavíz kivonta az elsőrendű közszükségleti cikkek névjegyzékéből.

Meghalt egy régi újságíró

Budapestről jelentik, hogy Lakatos S. dr. az újságírógárda egyik kiváló tagja, az Ujság munkatársa vasárnap éjszaka 70 éves korában elhunyt. Ötven évet töltött az újságírói pályán és tíz évvel ezelőtt, amikor negyven éves jubileumát ünnepelte a magyar kormányzó elismerésével tüntette ki. Lakatos szerdán temetik a magyar főváros által adományozott díszsírhelyre.

A megáradt Dunába futott egy tehervonat

Budapestről jel.: Nyergesujfalú község közelében a Duna magas vízállása miatt a közelben levő pályatest beomlott és egy tolató mozdony öt vagonnal együtt a vízbe esett. A mozdonyvezető és a fűtő szintén a vízbe kerültek, de a fűtőnek sikerült hamarosan partot érni és kijutni a vízből. A mozdonyvezetőt azonban elragadta az ár és csak nagy nehezen tudott a part közelébe úszni, amikor felrobbant az egyik vagon mérszakománya. Ettől ismét az áradatba került a szerencsétlen ember, aki azután elmerült a habokban.

„Elektromos tornádó” Angliában

Londonból jelentik: Vasárnap délelőtt 11.53 órától mintegy öt órán át Anglia egész területén rendkívül élénk elektromos zavarok léptek fel, amelyek különösen a távíró és telefon forgalomban éreztették kellemetlen hatásukat. Tudományos körök véleménye szerint az elektromos zavarok a napfoltok hatásának következményei. Emberemlékezet óta nem volt példa ilyen heves „elektromos tornádóra.” Az egész Európában látható északi fényt, amelyet Amerikában is megfigyelték, Bernben is látták. Vasárnap este először egy gyengébb fehér fényt jelent meg, a mely előbb sárgává, később pedig vörössé változott át.

A szívérvány hőzbelép

Írta: MARGUERITE COMERT.

Ötvenegynéhány éves volt a köpcös, rózsaszínű, hófehérhajú Gorgere ur, aki éppen most kelt fel az ebédől, amelyet Nicole társaságában fogyasztott el. Pincéjének egyik híres borát itta az ebédhez, úgy, hogy határozottan boldogságra volt hajlamos, amint elnyúlt karosszékében és kedvtelve legeltette szemét Nicoleon, aki valóban elragadó teremtés volt és akivel immár harmadik éve élt együtt. Legeltette rajta a szemét, ahogy már három éve legeltette s nem telt ellátásával, mindig újra boldog mosoly ült ki ajka szélére, ha elnézte édes kis arcát, hajlékony, karcu alakját, elragadó apró lábát. S gyönyörrel legeltette szemét rajta, ha nevetett, ha sirt, ha panaszkodott, ha örült, ha elment, ha hazajött.

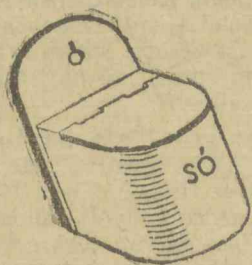
Nicole kék bársony kosztümöt vett fel. Fekete selyem pizsamáját, amelyben még az ebédnél ült, levette s ebből Gorgere urt követeltette, hogy elmenni készül. Szürke dämvdából táskát szorongatott kezében, fején apró kék kalap ingott, ugyanolyan anyagból való, mint a kosztümje.

— De szép vagy, szívem! — kiáltott Gorgere ur meggyőződéssel.

— Szép és szegény — nevetett Nicole s ügyes mozdulattal Gorgere felé dobta táskáját: — Kapd el! És tégy bele valamit, mert nincs egy vasam se.

Gorgere ur elkapta a táskát, elővette tárcáját és beletett egy nagy, több kis bankjegyet és aprópénzt. Nicole hálásan megcsókolta:

— Köszönöm, elég lesz...

Só nélkül is lehet főzni

de az ilyen étel nem ízlik, mert a só nélkülözhetetlen. Így a kávénál sem nélkülözhető a Franck-kávépótlék.

A nyersanyagok és árukészletek bejelentése

A Banati (Bánsági) Gyárosok Szövetsége a napokban kérte az UGIR-t, közölje vele, mikorra várható a gyári tevékenységről szóló törvényre vonatkozó végrehajtási utasítás megjelenése. Most megérkezett az UGIR válasza, amely szerint a végrehajtási utasítás ennek a hétnek a folyamán lát napvilágot. Előzőleg még magyarázó rendelet is fog megjelenni. Igeretet nyert az UGIR arra, hogy a bejelentések határidejét ez évi április 10-ig meghosszabbítják. A bejelentések nagy árucsoportra vonatkozhatnak és az áruk minőségét és kiterjedését nem kell majd közölni. Ezen értesítésből kitűnik, hogy a községi

előjárásoknál benyújtandó bejelentések határidejének meghosszabbítása több mint valószínű. Nem terjeszkedik ki azonban az UGIR válasza a nemzetgazdasági minisztériumnak e hó 31-ig benyújtandó adatokra, a raktáron lévő nyersanyagok, gyártmányok és félgyártmányok mennyiségére, valamint az ez évi előrelátható nyersanyagszükségletre. A Banati (Bánsági) Gyárosok Szövetsége ezért ajánlja, hogy a gyárak ezt a bejelentést március hó 31-ig ajánlott levélben a nemzetgazdasági minisztériumnak küldjék meg.

Öt német katonát gyilkoltak meg a cseh protektorátusban

Berlinből jelenti saját tudósítónk: Taud közelében a német-cseh protektorátus határán kedden reggel öt meggyilkolt német katona holttestét találták. A német lapokban a protektorátusi kormány felszólítja a lakosságot, hogy működjön közre a bűnösök felkutatásában.

Kiutasítottak Németországból egy svájci újságíró

Berlinből jelentik: Mayer dr.-t, a Neue Züricher Zeitung című lap tudósítóját, mint nem kívánatos idegent, kiutasították Németország területéről. A kiutasításra nem újságírói tevékenysége szolgáltatott okot, hanem az inkább a németellenes propaganda miatt történt. (Rad.)

Új szérum a vérhas ellen

Berlinből jelenti tudósítónk: A vérhas ugyan már rég nem jelent olyan félelmes ragályt, mint például az úgynevezett spanyolnátha, alkalomadtán azonban még mindig járvánnyá fajulhat. A gyógyítás szempontjából azért jelent komoly problémát, mert mindezeidig speciális, a vérhas bacillusainak mérget leküzdő ellenmérget nem állt az orvostudomány rendelkezésére. Legújabbán megváltozott a helyzet: Prigge dr. professzornak, a majna-frankfurti kísérleti terápiai intézet vezetőjének sikerült olyan ellenmérget találnia, amely ártalmatlanabb teszi a vérhas kórokozójának mérgező anyagát a szervezetben.

Ebben a pillanatban esőcseppek koppantak a parkányon. Olyan hirtelen jött a zivatar, hogy a felhőknek még idejük sem volt elsötétíteni az eget.

— Azért mégis csak elmegyek — jelentette ki Nicole.

— Muló zivatar, — vigasztalta Gorgere ur, öt perc alatt el is mulik. Ugyan várd meg — és gyönyörrel legeltette szemét barátnőjén.

Nicole csakugyan leült és várt. Az ajtó közelében ült le, mint aki alig várja, hogy mehessen. Cipője sarkával türelmetlenül dobolt a szőnyegen és Gorgere észrevette, hogy szája körül is türelmetlen vonás jelenik meg. Ellenséges, ideges szemmel vetett egy pillantást az ablak felé. Az eső csak nem akart elállni és Nicole végül is felugrott:

— Látod, okosabb lett volna, ha mingyárt megyek.

— Miért olyan sietős? — kérdezte Gorgere ur egyszerre gyanakodva.

— Mert... mert itt állok készen, felöltözve.

Gorgere ur elkomorodott. Felállt és kinézett az ablakon. A felhők most már beborították az eget. Nem olyan volt az eső, mintha hamarosan el akarna állni. Gorgere ur visszafordult:

— Most várj meg engem. A sofört háromra rendeltém. Tíz perc múlva itt kell lennie. Majd leteszlek, ahol akarod, jó?

— Igazad van, megvárlak — felelt Nicole kedvetlenül.

Gorgere ur továbbra is komor maradt. Levette házikabátját és átöltözött. Mire elkészült, az eső még mindig esett. Az inas jelentette, hogy a soför

megérkezett a kocsival. Lesiettek és Gorgere ur Nicole fölé tartotta esernyőjét, amíg beszálltak.

— Hova menjünk?

— A tavaszi tárlatra, a Grand Palais-hoz — mondta Nicole.

„Hogy hazudik!” — mondta magában Gorgere ur. „Azt hiszi, ilyen könnyen begrathat?” De nem szólt semmit. Majd mikor a kocsit megállt az épület előtt, Nicole kiszállt és eltűnt a kapu alatt. Ezu'an elküldte a sofört és rövid habozás után beült egy taxiba.

— Nézze, barátom, — mondta a soförnek — itt van száz frank. Most itt várunk és ha kijön egy hölgy és taxiba ül, azt követjük.

Nem kellett sokáig várnia. Nicole is csak annyit várt, amennyi idő alatt véleménye szerint Gorgere ur autója eltűnhetett, azzal már ki is lépett és egy taxiba ült. Ezzel a két taxi megindult egymás nyomában. A balpart felé mentek. Mikor a Szajná ment át a kocsit, Gorgere ur egyszerre megállapította, hogy az eső elállt. Hirtelen kisütött a nap és a Notre-Dame könyékén egyszerre pompás szívérvány jelent meg.

A színek és fények pompás látványa egyszerre megnyugtatta szívét. Mélyen szivta be az esőtől felfrissült levegőt. „Mit is keresek én itt?” — kérdezte magától egy kis keserűséggel, de most már nyugodtan. Micsoda esztelen kalandba bocsátkozott bele? „Nem szabad, hogy ez a felhőske tönkregyegye boldogságomat. Nicole tulságosan szép...”

Hirtelen megállította a taxit, kiszállt és nem törődve a soför csodálkozásával, ruganyos léptekkel, fűtőrészre tovasétált.

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN:

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

28—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Balla Sándor

A nagy tor

— Ady emlékére —

Jöjjetek keselyűk, varjak, kányák!
 Áll a nagy tor: meghalt a költő...
 Ne féljete: bárhogy is várják,
 Nem tér vissza sohasem a földből.
 Rajta keselyűk! Aki megöltétek,
 Aki annyi szépet vérevel írt meg.
 Rajta varjak! Inyenc a falat,
 Senkit sem bánt már — pihen a lant.
 Nem jön felétek bús, fekete szemmel,
 Nem kér már csókot, kihült a Meteor.
 Nem énekel többé fájó szerelemmel,
 Keselyűk, kányák: véget ért a tor...

— IDŐJÓSLAT. Derüs idő és a hőmérséklet állandósulása várható.

FOTO LEICA

fényképezőgépek, kellek, felszerelés

Szines filmek

Laboratórium, előhívás, másolás.

TIMISOARA I.

— A török köztársaság elnöke üdvözölte a görög államfőt. Ankarából jelentik: Ismet Inonu köztársasági elnök üdvözlő táviratot küldött György görög királynak a görög függetlenség kivívásának évfordulója alkalmából.

— Letartóztatták a montevidói német kereskedelmi kamara merénylőjét. Montevidóból jelentik: A rendőrség letartóztatta egy argentin alattvalót, akit azzal gyanúsítanak, hogy része van a német kereskedelmi kamara ellen március 9-én elkövetett bombamerényletben. Itt van az uruguayi nemzeti szociálisták központja is. A letartóztatottak személyazonosságát még nem közölték a nyilvánossággal.

— Zár alá helyezik gróf Festetich volt nyilas képviselő birtokát. Budapestről jelentik: A Nemzetőr című hetfői lap jelentése szerint április 9-ére összehívták a hitbizományi bíróságot, hogy a Festetich Kristóf által alapított bégi hitbizomány ügyében szükségesnek mutató intézkedések megtétele előtt meghallgassák az érdekelteket. Ez a lap szerint annyit jelent, hogy a hitbizományi bíróság zárlatot rendel el a bégi hitbizományra és megfosztja intézkedési jogától a hitbizomány jelenlegi birtokosát, Festetich Sándor grófot, aki — mint ismeretes — gróf Károlyi Mihály kormányában elvállalta a hadügyminiszteri tárcát, majd nemrég nyilas-pártot alakított és egyidőben nyilaskeresztes képviselő volt. A bégi hitbizomány 30 ezer hold területű.

— Választások Kelet-Ukrajnában. Moszkvából jelentik: Kelet-Ukrajnában és Fehér-Oroszországban a választások során a szavazatok 96 százaléka a kommunista és pártokivüli képviselőkre esett. (Rador.)

— Meghalt gróf Tisza István testvérhúga. Budapestről írják: Vasárnap este meghalt özv. báró Radvánszky Béláné, Tisza Paulina, Tisza Kálmán, Magyarország volt miniszterelnökének leánya, gróf Tisza István testvérhúga. A nagyszony január óta súlyos beteg volt és most 77 éves korában jobblétre szenderült.

— Változatlan marad a cukor ára. Bucuresztiből jelentik: A cukorrépa árát a folyó pénzügyi esztendőre 10 ezer kilónként 10.460 leiben állapították meg és egyben úgy döntöttek, hogy a cukor ára változatlan marad.

— Egy évi fogházra ítélték a timisoarai (temesvári) albáronót. Kún Mária timisoarai (temesvári) szélhámosnő már harminc év óta foglalkoztatja a különböző bíróságokat. Legutóbb Satu Maren (Szatmáron) tünt fel Kún Mária, ahol dr. Peters Emilia báróné adta ki magát. Nagylábon élt, sokat költekezett és állandó látogatója volt az ékszerüzleteknek. Egy napon Grosz Izidor ékszerész észrevette, hogy a bárónő látogatása után boltjából eltűnt egy értékes aranylánc. Feljelentést tett a rendőrségen, megindult a nyomozás és kiderült, hogy Peters Emilia bárónő senki más, mint Kún Mariska. A satumarei (szatmári) törvénytörés most ítélkezett felette és egy évi fogházra és ötezer lei pénzbüntetésre ítélte.

Sz. meghűlés grippa

DIANA

bedörzsölés

— Resitai (resicai) orvos halála. Az egyik timisoarai (temesvári) szanatóriumban ötven esztendősen meghalt Dörfl Károly resitai (resicai) orvos. Dörfl Károly dr. igen népszerű volt a munkások között, akik mindig bizalommal keresték fel. Néhány év előtt gyomorbetegsége miatt továbbra is a legnagyobb odaadással kezelte. Nemrég kénytelen volt abbahagyni a munkát és családja Timisoarára (Temesvárra) hozta, ahol most a halál megváltotta szenvedéseitől. Holttestét Resitára (Resicára) szállították, ahol ma temetik.

— Esküvő. Bodó Mátyás okleveles építész és Totter Olga házasságot kötöttek. Tanúk voltak a főlegény részéről Varga József MAV intéző Budapest, helyettesítésében Ghicza János, a menyasszony részéről Mirtsov Márton magántisztviselő.

— Idegen állampolgárok figyelmébe. A timisoarai (temesvári) rendőrség idegenellenőrző hivatala felszólítja az idegen állampolgárokat, akik a felülvizsgáló bizottságtól tartózkodási engedélyük meghosszabbítását kérték, hogy irataik átvétele céljából jelentkezzenek az idegenellenőrző hivatalnál. Jelentkezni tartoznak azok az idegen állampolgárok is, akik még nem vették át személyazonossági igazolványukat. Az idegenellenőrző hivatal egyúttal közli, hogy mindazok, akik még nem kérték tartózkodási engedélyük meghosszabbítását, ilyen irányú kérvényüket március 31-ig feltétlenül nyújtsák be.

— Állampolgárjelöltek új listái. A város közigazgatási ügyosztálya a belügyminiszter elé az állampolgársági jelöltek három új listáját terjesztette fel. Az elsőben kilencszáznegyvenhárom név van és azokat foglalja magában, akik az állampolgársági jegyzékbe való utólagos felvételre 1940 január 31-ig szabályszerűen jelentkeztek. A másodikban huszonnyolc név szerepel és ezek olyanok, akik 1940 január 31 után néhány nappal jelentkeztek csak, de egyébként irataik teljesen rendben voltak. A harmadik jegyzék háromszázegy nevet tüntet fel, ezek valamennyien zsidó vallásúak. A belügyminisztérium a három jegyzékben szereplők állampolgársága ügyében a legközelebb dönt.

— Postahivatal a tenger alatt. A floridai félsziget közelében a tenger alatt rendeztek be egy postahivatalt, amely leveleket vesz át és leveleket továbbít. A furcsa postahivatal nagy forgalmat bonyolít le. Erről a különös postahivatalról számol be színes cikk keretében a Tolnai Világlapja legújabb száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül nagyon érdekes képekkel illusztrált cikkeket, gazdag rejtvényrovatot és közel száz remek képet közöl a népszerű képeslap.

— Adomány. Nagy Pál és családja tűzkárosultak javára Sz. A. B. bodói olvasónk 150 leit adományozott.

— Verő Adolf tornatanár meghalt. Városunk egyik ismert és népszerű alakja, Verő Adolf tornatanár hatvanhárom éves korában meghalt. 1903-ban került városunkba és 1918-ig a volt állami főreáliskolában, majd a zsidó liceumban, az utóbbi esztendőben pedig az állami tanítóképző intézetben tanított. Nagy buzgalommal dolgozott a testnevelés fejlesztése érdekében és több szakmunkát is írt. Gyászolja felesége és három gyermeke. Temetésén, amely hétfőn délután ment végbe, őszinte részvét mellett Vajda Ernő tanár a Tornaegylet, Kaufheil tanító a Kadima-sportegylet és Dézmai Viktor dr. tanár a régi reáliskola tanárai nevében beszélt.

— JEGYFÜZET MAGYARORSZÁGI KEDVEZMÉNYES UTAZÁSRA a mezőgazdasági kiállítás alkalmából, mely a magyar vasutakon felárú utazási kedvezményt biztosít úgy az oda-, mint a visszautazásnál, a román vasutakon a visszautazásnál ötvenszázalékos kedvezményt, továbbá többszöri vidéki utazásra Magyarországon, valamint egészen olcsó vizum váltására jogosít, a Déli Hírlap kiadóhivatalában kapható. Ára kétszáz lei.

— A Magyar Népközösség kulturális előadása. A Magyar Népközösség banati (bánsági) központjának kulturális osztálya vasárnap, március 31-én, délután öt órakor a Magyar Ház nagytermében műsoros előadást rendez. Martzy Mihály tanár elnöki megnyitója után Argay György evangélikus főesperes előadást tart a hétfalusi csángókról. Pálffy Lili hegedűn előadja Mozart menüettjét, Kassai Kató pedig székely balladákat énekel. Mindkét zenészműt Szakmáry Ilonka kíséri zongorán. Konferál Szathmáry Béla dr. Beléptidő nincs, azonban a szegény gyermekek felruházására köszönettel fogadnak el adományokat.

— Személyazonossági szelvényt adnak az utasoknak a bucureszti taxisofőrök. Bucuresztiből jelentik: Vasárnap, március 24-én lépett életbe a fővárosi rendőrprefektúra rendelkezése a bérgepkocsisok rendszabályozása tekintetében. A rendelkezés, amely minisztertanácsi napló alapján lépett életbe, előírja, hogy a jövőben minden taxisofőr, mielőtt utasával elindulna, személyazonossági szelvényt ad. Az újítást főleg azért vezették be, mivel az utóbbi időben igen sokan tettek jelentést a rendőrségen, hogy a taxiutókban felejtettek különféle tárgyakat.

— Nemzetközi sakkverseny Budapesten. Budapestről jelentik: Vasárnap délben kezdődött meg a Maróczy Géza tiszteletére rendezett nemzetközi sakkverseny. Az első nap eredményei a következők: Euwe és dr. Réthy játszma 6 órás küzdelem után a holland bajnok győzelmével végződött. Barcza ugyancsak 6 órás küzdelem után győzött Ball felett. A Vidmár—Szabó-mérkőzés eldöntetlen maradt. Hétfőn három játszma került lebonyolításra, amelyek során Euwe Szabót, Vidmár Ballát és Barcza Réthyt győzte le.

— Erdmann Kató, a fővárosi kozmetikai vizsgáról visszaérkezett, kezeléseket újból megkezdte. III. Doja-ucca 10.

— Januárban 65 százalékkal emelkedett a házasságkötések száma Németországban. 1939. négy utolsó hónapja alatt 56 német nagyvárosban kerekelt 130.000 jegyespárt eskettek össze, vagyis 55.3 százalékkal többet, mint az előző év utolsó harmadában. Az egész 1939-es év folyamán Németország nagyvárosaiban 288.000 házasságot kötöttek, tehát 61.000-rel, vagyis 27 százalékkal többet, mint 1938-ban. Hogy a házassági kedv még állandóan fokozódik, annak egyik jele, hogy 1940. januárjában a házasságkötések száma 65 százalékkal emelkedett.

— Vakmerő betörés az Erzsébetvárosban. Ungerleider László droguista erzsébetvárosi Odobescu ucca 16 szám alatti lakásában betörők jártak, akik az egész lakást felforgatták, a vitrint és szekrényeket felfeszítették. Zsákmányuk hatszáz lei készpénz és közel harmincezer lei értékű ékszer volt. A betörők előzőleg az Odobescu ucca 28 számú ház egyik lakásába is betörték, de ott pénzt nem találtak és így nem vitték magukkal semmit. Kézrekerítésükre megindult a nyomozás.

Elejtett szeméit
 harisnyáin olcsón és gyorsan felszedjükr
Mikó Frida
 Dauerbach-palota

— Örjöngeni kezdett a vendéglőben. Amian Iosif harmincöt éves ilidai gazda a jözsefvárosi Garii ucca egyik vendéglőjében örültségi rohamot kapott és törni-zúzni kezdett. A mentők kényszerzubbonyt adtak rá és a kórházba szállították.

— A katonai zónákban lakók igazolványai. A város katonai zónáiban lakóknak — mint azt már ismételt megírtuk — különleges személyazonossági igazolvánnyal kell birniok. A beszerzés végső határideje május 1. Aki addig nem tudja az igazolványt megszerezni, igazolni köteles, hogy annak elnyerését már kérelmezte.

— **Halálbüntetéssel sújtják Bulgáriában a nagy jövedelmek eltitkolóit.** Szófiából jelentik: A hadügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a polgári mozgósításról. A javaslat különböző utasításokat tartalmaz a termelés mozgósításáról háború és béke idejében, valamint a lakosság ellátására, a hadviseltek családtagjainak segélyezésére és földjének megművelésére vonatkozóan. A magánvállalatok jövedelmeit az állam határozza meg és a felesleget a hadsereg céljaira fordítják. Az áruúzsorát és árdrágítást szigorúan büntetik. Ha valaki 500 ezer lévánál nagyobb évi jövedelmet eltagad, halálbüntetésben részesül. (Rador.)

(—) **Operettelőadás a Józsefvárosban.** A Katolikus Népszövetségnek Bojhos Mihály káplán igazgatása alatt működő józsefvárosi ifjúsági csoportja vasárnap este az elemi fiúiskola dísztermében előadta Dénes Gyula: Ide gyere, rózsám című háromfelvonásos operettjét. Az előadást zsufolt nézőtér élvezte és a szereplőknek sokat tapsolt. Az egyes szerepekben kiténtek Kovács Juci, Molnár Ibi, Grashuber Teri, Worlitsky Teri, Geiger Gábor, Horváth Ferenc, Kánton László, Gerő Zoltán, Heinel Pál, Forgács János, Kovács István, Pribil Ferenc, Csapó Sándor és Récsányi Béla. A sikeres rendezés ifjú Tichy Vilmos érdeme. Az előadást reggelig tartó tánc követte.

— **Református ifjúsági konferencia Chisineu-Oris (Kisjenőn.)** Tudósítónk jelenti: A chisineu-Oris (erdőhegy-kisjenői) református gyülekezet nagy-pénteken gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy vállalják az egyházkerület legközelebbi ifjúsági konferenciájának megrendezését. A nagyfontosságú ifjúsági összejövetel a román husvét napjain lesz megtartva. A nagyközségi református gyülekezete nagy feladatot vállalt magára, amikor elhatározta, hogy a Maramurestől (Máramarosszigettől) Timisoaraig (Temesvár) és Lugojig (Lugos) terjedő királyhágó-melléki egyházkerület fiatalosságát vendéglátja. A konferenciára mintegy 200—250 fiatal lány és fiú megjelenésére számítanak és a gyülekezet presbiteriuma a Református Leányegylettel és az Ifjúsági Egylettel vállalta a vendéglátó szerepet és karöltve a Református Nőegylettel, minden bizalommal kifogástalanul el is fogják végezni a nagy munkát. A konferencián az ország legjobb és legjellegesebb előadói fognak beszédeket tartani a református ifjúságnak. A konferencia részletes programját annakidején majd közöljük.

(—) **Leszállított büntetés.** Rotschild Fülöp néhány év előtt a szászkai adóközteret mint ellenőr működött. Ezért nem keltett feltűnést a pénzügyi körzethez tartozó falvakban, amikor megjelent azokban a fia, Rotschild Ernő és vállalkozott, hogy a gazdák különböző adóügyeit kisebb-nagyobb összegek ellenében elintézi. A fiatalember adóellenőrnek adta ki magát, a közbenjárás azonban rosszul ütött ki, mert a gazdák végül is feljelentést tettek ellene. Így állapította meg a vádirat, amelyet az oravitai (oravicai) ügyészség adott ki. Az ügyészség nemcsak Rotschild Ernő ellen emelt vádat, hanem apja, Rotschild Fülöp ellen is, akit azzal vádoltak, hogy fia az ő hallgatóságos beleegyezésével követte el a szélhámosságokat. Az oravitai (oravicai) törvényszék Rotschild Ernőt két évi, Rotschild Fülöpöt pedig egy évi fogházra ítélte. Az ítélet ellen fellebbezést nyújtottak be és a timisoarai (temesvári) ítéletábla Kun János dr. ügyvéd védő beszéde után Rotschild Ernő büntetését hat hónapra szállította le, míg Rotschild Fülöp büntetését ötezer leiben állapította meg.

(—) **A józsefvárosi római katolikus egyházközség közgyűlése** április 21-én, vasárnap délelőtt tizenegy órakor lesz a katolikus elemi fiúiskola nagytermében. A szásztagú egyháztanács választása április 29-én ugyanott lesz.

(—) **Tizenöt éves fiú megölte tizenhat éves barátját.** V. I. 14 éves opatitai (magyarapácai) fiú összeveszett Ivascu Ioan 15 éves barátjával. A fiúk verekedni kezdtek és ennek hevében a fiatalabb fiú bicskát rántott és hasbaszúrta Ivascu Ioant, aki néhány perc múlva meghalt. A gyilkos fiút a csendőrség őrizetbe vette.

(—) **Élvezeti cikkek kutatóintézet.** A brémai Nemzetközi Dohánytudományi Társaság új intézetet nyitott, amely az élvezeti cikkek általános és összehasonlító vizsgálatával foglalkozik. Egy másik, ugyancsak ujonnan megnyitott intézet a dohányiskolák számára való tananyag előteremtését tűzte ki céljává.

Mozsi

MŰSOR:

Szerda, március 27.

APOLLÓ: Majd, ha eljön a holnap (angol film)
CAPITOL: Éjtéli riadó (német film).
CORSO: Tűz a határon (német film).
SCALA: Hotel Imperial (angol film).

MEKKORÁT ESTEM!
ÖSSZE-VISSZA
ÜTÖTTEM MAGAM!

HÁLA ISTENNEK,
VAN OTTHON EGY
ÜVEG SLOANS-UNK!

A Sloans üveg csak kis helyet foglal el a házi gyógyszerárban, de esések alkalmával igen nagy szolgálatot tesz. Ezt a csodás gyógyszert azonnal alkalmazhatja az ütődés helyére, miáltal enyhíti a fájdalmakat, lelohasztja a dagasztást és kiküszöböli a merevséget. A Sloans azonnali enyhülést okoz, mert a szervezetet működésre serkenti. Mihelyt Sloanst alkalmazott, azonnal jóteknony meleget érez, miáltal a sérült testrészek felé nagyobb mennyiségű friss, egészséget adó vér áramlik.

SLOAN'S LINIMENT
a család gyógyszerete

Fokozza
A
SZERVEZET
TEVÉKENY-
SÉGÉT.

(—) **Griffoin Marcel tanár előadása.** A francia egyetemi kör előadásorozata keretében ma, szerdán este félhét órai kezdettel a kereskedelmi liceum dísztermében Griffoin Marcel tanár tart előadást a francia forradalomról. Belépés díjlan, vendégeket szívesen látnak.

(—) **Tagfelvétel a timisoarai Chevra-Kadisánál.** Az általános érdeklődésre való tekintettel, a timisoarai Chevra-Kadisa pótfelvételt határozott el, amely március 31-én, vasárnap délelőtt 10—12 óráig lesz a timisoarai izraelita hitközség tanács-termében (I. Str Mărăsesti 10.) Belépni öhajtók jelenjenek meg a fenti időpontban működő bizottságnál.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Popoviciu Aurora Letitia Virgilia, Szeibert Katalin, Lovász Hilda, Gersch Margit, Tóth László, Hartl János, Schlappal Adalbert, Pregler Erika.

(—) **Házasságok.** Az anyakönyvi hivatalban a következő párok kötötték házasságát: Neuberger Jónás Zodik kereskedő és Bárány Katalin, Feuer Áron és Geller Róza, Litvak Merlah és Cucierschi Servia, Machamel Henrik Mátyás János és Reczés Rozália.

(—) **Az alkohol áldozata.** Foltin Laiu seceani (szászányi) gazda a lakásában hirtelen meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy halálát alkoholemberzés okozta.

(—) **A Magyar Népközösség jimboliái (zsombolyai) tagozatának husvétja.** A Magyar Népközösségnek jimboliái (zsombolyai) tagozata, amelynek vezetője Bizek Péter dr., husvét első napján a Liptai-féle vendéglőben műsoros előadást, másnapján pedig táncmulatságot rendezett. Mindkét rendezés úgy anyagilag, mint erkölcsileg jól sikerült.

(—) **Adóügynök pere az ítéletáblánál.** Új-józseffalva község ötven lakosa az elmúlt év február havában feljelentést tett az ügyészségen Anghel Alexandru adóügynök ellen, akit azzal vádoltak, hogy a pálinkafőzésre vonatkozó engedélyekkel kapcsolatban jogtalanul kisebb-nagyobb összegeket kért tőlük. Az ilyen összegek száz és ezer lei között váltakoztak. A timisoarai törvényszék Anghel Alexandrut egy havi fogházra és kétezer lei pénzbüntetésre ítélte. Fellebbezés folytán az ügy a timisoarai ítéletábla elé került, amelynek tárgyalásán Voicescu Gheorghe ügyvéd utalt arra, hogy az adóügynök szívességből készítette el a pálinkafőzésre vonatkozó bejelentést és így nem követett el hivatali szabálytalanságot. Az ítéletábla részben helytadott a fellebbezésnek és a törvényszék által kiszabott büntetés végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztette. Anghel az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Grosz Lajos harmincöt éves postai műszerész, Oláh Lajos hatvanegy éves iparos, Kuhár Julianna született Savanyu nyolcvannégy éves, István Anna nyolc hónapos, Dörfel Károly dr. ötven éves orvos, Dénes Márton ötven éves állatorvos, Farkas Erzsébet tizenhét éves, Hess Gertrud született Koch nyolcvannégy éves, Radi Elisabeta született Tamba hetvenöt éves, Rotariu Gheorghe nyolcvannégy éves földműves, Boji Rodica öt hónapos, Máté Anna született Müller ötvenkilenc éves, Szubics Mária született Ullrich ötvenkilenc éves, Szeles Erzsébet született Macsány harminchat éves, Herczka Simon hatvanegy éves cipész, Cheveresan Dimitrie hetvenöt éves állami nyugdíjas, Prein Nicolae huszonhárom éves szabó, Bastius Antal hatvanhárom éves kereskedő, Novac Mihály harminckilenc éves asztalos, Fuchs Malvin született Grünfeld negyvenhárom éves.

(—) **Hirtelen halál.** Nenadov Vichente 57 éves hodosi (hódosi) gazda szekerekkel Tes községből hazafelé igyekezett. Útközben azonban eszméletét veszítette és rövidesen meghalt. A lovak hazavitték a szekeret, amelyen a gazda holtan fekvött. Halálát valószínűleg szívszélhűtés okozta.

(—) **Mi történik a pesti színházak kulisszái mögött.** Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg. Pompás, illusztrált heti rádióműsor, színházi beszámoló, riportok, színészportrék, magyar írók kitűnő elbeszélései, szépségápolás, keresztretjvény, nagyszerű filmrovat és rengeteg szebbnél-szebb kép teszi páratlanul népszerűvé a legolcsóbb képes színházi hetilapot.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Szerdán, március 27-én a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Reg. Ferdinand úton levő Salva-tor gyógyszertár.

Gyárvarosban a Maresal Joffre úton levő Schul gyógyszertár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Keller gyógyszertár.

Józsefvárosban a Preyer uccában levő Ungváry gyógyszertár.

Mehalában a Corvin gyógyszertár és Frate-lian (Újkisodán) Panajoth Ernő gyógyszertára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Erdélyi minorita szerzetes levelei Braziliából

Szarvasmarhák paradicsoma. — Harmincezer leprabeteg. Farsang Porto Alegreben

XIII.

Öt órai lovaglás után érkezünk Arroioaba. Az itteni szénbánya összes berendezését két évvel ezelőtt átépítették. Annakra modern minden, hogy például szolgálhat. A bánya mélyéből, ahol a 3—4 méteres hasznos szénréteg gyűrődik, lejtős és kényelmes betonozott alagúton keresztül futószalag hozza fel a széndarabokat. Az egy méter széles, 400 m. hosszú gumiszőnyeg görgőkön fut éjjel-nappal megállás nélkül. Tartalmát végigviszi négy emeleten, osztályozó csatornába, zúzóba és rostálba önti, vízbe mártja, a kődarabokat és a kénport kimossa s anélkül, hogy valaki hozzányúlt volna, az osztályozott szén egyenesen a vagonokba ömlik. Az államvasút naponként 1800 tonna szenet vásárol ebből a bányából, tonnáját 30 milreis (300 lei) egységárban. A bányavíz nagy tóba szivattyúzzák, amelynek fenekén máris összegyűlt egy vastag réteg szénpor. A vízen fehér kacsák úszkáltak. „Kis kacska fürdik fekete tóban.”

LATOGATÁS EGY SZÉNANYAGYBAN

A bánya főmérnökével órákat töltök el a mélyben a munkások között, akik közömbösen bámulnak és rövid feleleteket adnak, mint akiket semmi sem érdekel a világon. Van itt európai és japán, mameluk és caboclo (indian-nehéz keresztelés), néger és mulatt (fekete-fehér keresztelés). Mind piszkos, mind félig meztelen, tele forradással, vagy a vérba járuló jeleivel. A tüdővész is tizedeli őket. A légiszivattyúk jól működnek, mégis többen gázmaszkot viselnek a por ellen. Karbidlámpáikat igazítják, csákányoznak és lapátolnak. Ha feljönnek, egyenesen a fehér fanyencel kirakott fürdőterem zuhanyai alá állhatnak s tisztán mehetnek haza. Modern szociális intézmények (betegsegélyző, szövetkezet) valamivel enyhítik sorsukat, de nagy elhatározás, vagy nagy élettragédia kell ahhoz, hogy Braziliában valaki magát a szénbányával eljegyezze. Még százmillió embert tudna eltartani ez a föld, csak hasítsanak bele az ekével s hordják csúszkákba aranykalászaikat. Amikor föl szálltunk, érdekes dolgot mondott el a mérnök az életéből. Pályáját Minas Geraes-ben a Morro Velho da Gloria nevű aranybányában kezdte, ahol 4 millió dollár értékű aranyat termelnek. A kincseket kétezer méter mélységben bányásszák s mindennap lejjebb fúrnak. A hőség odalenn 47 Celsius-fok és csakis refrigerátorok (jégfagyasztó-gépek) szomszédságában tudnak dolgozni. Ez a világ legmélyebb bányája. Jól fizették a munkáját, mégis megszökött.

AHOL 26 MILLIÓ SZARVASMARHA LEGEL SZABADON

Esti szállásra a helybeli plébános hívott volna meg, de a szegénynek magának is csak egy berendezett irodája volt, amelynek közepén az íróasztal állt a halottak anyakönyvével és a sarokban egy fehér függőnyel elkerített ágy, meg egy láda. A falon nagy lovaglótáska, a szentelt olajokkal meg egy ostar. A jó plébános, aki mindenét kiosztotta a szegényeknek, sehogy sem akarta elhinni, hogy a méhesben a rizs-szalmán jól tudok aludni. Hanyattfekve most figyelhettem meg először a Tejtúban a Dél Keresztjének forgását a Sark körül. A Déli Sarkot nem jelzi csillag, mint az északit, csak egy üres sötét folt. A folt szélén látszik a Centaurus alfája és bétája, az annyiszor emlegetett állócsillagok. Azt álmódtam, hogy a Biharban vagyok a Flóra-téren, amikor a bányakürt nagyot bődült és a plébános harangozni kezdett Urangyalára. Öt óra volt. A Dél Keresztje pontosan a fejem fölött egyenes vonalban ragyogott. Dél tájban, Butiától nyugatra egy marhacsordával kerültünk szembe. Tizenkét bronzszínű gaucho lovon, négyszáz marhát terelt a Rio do Sinos-parti vágóhídra. Ennyi különböző származású ökröt még nem láttam egy csomóban. A svájci bikától a zebuig volt itt minden. Kisebb és nagyobb, jó és rossz lábú, címeres és csonkaszarvú, vad és kevésbé vad, egészséges és tüdővész. Rio Grande államban a hivatalos statisztika szerint 26 millió szarvasmarha legel szabadon. A legelő nagyságára, a felszántatlan területekre abból lehet következtetni, hogy egy marhára egy, sőt két hektár legelőt számítanak. Egyes vágóhidakon naponként 1.000—1.000 marhát vágunk. A húst megfagyasztva, vagy beszóva és megszártva (xarque) szállítják külföldre. Ára a vágóhídon hihetetlenül olcsó. A fagyasztók 800—900 reist fizetnek kilójáért, vagyis 8—9 leit. A szárítók és a konzervgyárosok még ezt az árat is sokalják, ezért örökös a harc a két üzleti ellenfél között. Különösen a háború kitörése óta, amióta a külföld érdeklődése nőtt (a Neptunia most vitt Itáliába 350 tonnát) és foly-

ton újabb fagyasztókat építenek. Van aztán ijedelem, ha beüt a dögvész. A mai ujságokban áll, hogy S. Francesco d'Assisben (Rio Grande) 600 ökröt pusztult el. Jó dolguk van most a keselyűknek.

A bőrt és a bőrt a német kolóniákon, részben Hollandiában és Németországban feldolgozzák. Tavaly 9 millió, tavaly előtt 10 millió szárított és sózott marhábort szállítottak Hamburgba, Antwerpen, Havre és Amszterdamba. Alkalmam volt látni, egy bőrs cég levelezését és táviratait. Annnyit tudok portugálul, hogy egy kukkot sem értettem az egészben, amíg a kezembe nem adták a kulcsot, melynek címe: „A. B. C. Code” 7-a edicao (Wiedebrook). Ez a kódex csak a borszakma használatára tartalmaz 106.084 címszót és távirati rövidítést. Izelítőül leírok néhányat: „banazebozo”; „mavutarisi”; „kelicewari”; „jejidawomu.” Aki kitalálta, hogy mit jelentenek, írja meg nekem.

TIZENEGY LEPRATABOR

A campo egyik eldugott helyén Butiától 2 napi lovaglóföldre, Belem Velhóban érdekes város épül. Legyezőpálmákkal beültetett egyenes uccákban csupa egyforma, piros cseréptetős, verandás családi házikó. Templom, iskola, mozi, szökőkút. Villanytelep, vízvezeték, fürdő, gyümölcsöskertek, virágágyak. Vagyis minden, ami a polgári jóléthez tartozik. Az egész város szöges drótkerítéssel van kö-

rülveve, idegen nem jöhet a közelébe. Tizenegy ilyen város épül egyszerre Brazília különböző államaiban. Lakói apácák, orvosok, leprások. Elsősorban leprabeteg szülők gyermekei.

Bebizonyított dolog, hogy a leprabetegséget a gyermekek szülőiktől nem öröklik, s ha idejében elválasztják őket, az életnek megmenthetők. Ezért Gétulio Vargas kormánya 11 olyan intézet építésébe kezdett, ahol teljes tudományos felkészültséggel a félelmetes ragály elterjedését meg lehet akadályozni. Braziliában ma 30.309 leprabeteg van nyilvántartásban.

A gyermekek számára az első, ilyen város Belem-ben (Amparo Santa Cruz) néhány nap múlva benépesül. Háromszáz gyermek és 40 felnőtt lakosa lesz. Szorongó szívvel járok a már kész házakban. A telep öre megkérdezi: Ugyebár én leszek a papjuk. Igen kellemes hely. Egyik oldal a campo, másik oldalon a sziklás öserdő a forrással, keleten a víz, nyugaton a drótkerítés. A jövő héttől kezdve már csak hajóval lehet megközelíteni. A padre villája külön áll kis kert közepén. Van árnyékos verandája, villanyos konyhája, rádiója, telefonja, s ami fő, jószándékú hívei. A minisztérium a Szent Vincen-nővérek főnöknőjétől 15 apácát kért ide. Százötvenen jelentkeztek önként. Kiválogatták tehát közülük az idősebbeket. Mert a leprafertőzés hatása csak öt év múlva mutatkozik, s akinek szerencséje van, utána 10—12 évig is élélhet. Az ide kinevezett orvosok 50 éven felüli férfiak.

Lovam, mely eddig engedelmesen viselkedett, esőkönyös lett. Csak akkor nyugodott meg, amikor átléptünk a drótkerítésen és ismét a campo szabad levegőjét szívtuk. Nem fogadtuk el az éjjeli szállást a telepen. Egy vad fügefafa alatt üttünk tanynát s főztünk matet. Kabócák és fülemlék adtak éjjelienét. Másnap este sötétben értünk Porto Alegrebe. A külvárosban lármás farsangi menet fogadott. Mi az elmúlás érzésével — ők a soh' se halunk meg jelszavával — fejeztük be az újévi körútát a campon.

Wild Endre dr.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

Legközelebb ismét megkezdődnek városunkban a légvédelmi előadások

A városi légvédelmi hivatal közli, hogy legközelebb — még meg nem állapított időben — ismét megkezdődnek a polgári lakosság számára a légvédelmi előadások. Egy-két előadást még a Capitol-moziban tartanak, a többit pedig a melegebb idő bekövetkezésével valamely sporttéren. Egyben felhívják a lakosságot, hogy a padlásokat ürítse ki, a pincékben pedig tartson mindenféle szerszámot, amelyek légvédelemre szükségesek.

Az elrendelt elsötétítések alkalmával semmiféle fénynek nem szabad a lakásokból kiszivárogni és ha a redőnyök nem jól járnak, akkor fekete papírral kell az ablakokat elfedni. A kirakatok ablakai-ban a villanykörtéknek nem szabad látszaniok. Elsötétítésnél nem elegendő a kirakati villanykörtéket celofánnal, vagy színes papírral elföldni, hanem speciális kék körtéket kell alkalmazni.

Művészet

A Littecki házaspár bucsukiállítására a kulturpalotában

Littecki Endre és Litteckiné Kraus Ilonka városunk kiváló festőművészei elhagyják Timisoarát (Temesvárt.) Húsz évi gazdag munkásság után Bucarestbe költöznek, a romániai művészet metropoliszába, de búcsúzásképpen még kiállítást rendeznek a városi kulturpalota földszinti termében. Nagy ez a helyiség, de hatalmas méretei ellenére is szinte zúknak bizonyult ez alkalommal, oly óriási anyaggal vonul fel a két kiváló művész. Egy egész élet fejlődését, művészi állomásait tárja fel ez a kiállítás termékeny gazdagságban. Littecki Endre eredményes multa tekinthet vissza. Sikereiben gazdag pályáján számos művét vásárolta meg az állam, ékeskednek azokkal az ardeali múzeumok, Magyarország is méltányolja művészetét; legutóbb a budapesti kultuszminisztérium vette meg egy képet. A művész, mint tájképfestő kezdte pályafutását, de később érdeklődését lefoglalták a témák többi változatai is. Ma főleg figurális tárgyakkal foglalkozik előszeretettel. Egyformán érdekli a forma, a szín és a vonal. Így keletkezik az a bensőséges harmonia képein, amelyek egyaránt ural szeretet, szellem és tudás. Minden tájképe öröme az árnyéknak

és a fénynek s belülről is átvilágít rajtuk a mély-séges poetikus tartalom. Portréi érdekesek és jellegzetesek bárkit is fest: a színész, a gyermek arcok szintén e fölényes meglevenítő képességnek tanúságai. Néhány remek képet láthatunk a kalotaszegi periódusból is, ugyancsak a művész szűkebb hazájából Satumare (Szatmár) vidékéről. Elragadóak a timisoarai (temesvári) városrészletek is. Jelenleg a művészt szerfölött érdeklik a szász élet és a szász témák. Pikturalis fejlődésének mostani időszakát jelentik ezek az alkotások, amelyek mind mélysegesen újszerűek és ragyogóan érdekesek.

Littecki Kraus Ilona művei is kivételes élményt hoznak számunkra gazdag sokaságukban. Egészen különleges művészet az ő grafikája, az ő vonalai, amelyek a legfantasztikusabb elgondolásokkal tudják a rajzban megszólaltatni. Tökéletes illusztrátor, a szó legigényesebb értelmében. Színes gyapjúképei elragadó, végtelenül eredetiek már abban az értelemben is, hogy tulajdonképpen ő találta fel ezt a genre-t. A művészpárnak van egy sereg közös munkája is. A bájos tempera-képek ezek, a melyeket Litteckiné rajzolt s festette meg bennük a színt. A nagyszabású kiállítás április 8-ig lesz nyitva, szenzációja a tavaszi idénynek. De meg is érdemli e két kiváló művész az óriási érdeklődést, ami mutatkozik. Megérdemlik, hogy művészi jelentőségükhöz méltóan búcsúztassa el őket városunk közönsége.

(Flaneur.)

Pázmán Péter újmisés pap primiciája

Még a háború előtt történt, hogy a római katolikus székeskáptalan sági birtokán egy azóta elhalt kanonok találkozott az egyik mezei munkással, akitől megkérdezte a nevét. Amikor megtudta, hogy az illető családneve Pázmán, azt mondta, ha fia születik, kereszteltesse meg Péternek és nevelje papnak. A munkás közlésére, hogy szegénységéből a taníttatás nem telik, a kanonok megjegyezte, majd lesz, aki ebben segíti. A kis Péter nemsokára megszületett és amikor tanulni kezdett, akadtak pártfogói. Első támogatója Péter Angelicus szalvatóriánus atya volt, aki után mások karolták fel Pázmán Péter ügyét.

Pázmán Péter sikerrel végezte el hittudományi tanulmányait, két hét előtt szentelte pappá Pacha Ágoston megyéspüspök, első miséjét pedig húsvét hétfőjén tartotta meg a frateliai (új-kisodai) plébániatemplomban. A hívek nagy tömege Frigyer Iván plébános vezetésével körmenetben indult el délelőtt tíz órakor Pázmán Péter szüleinek házához. A körmenetben a frateliai (új-kisodai) egyháztanács Roch György és Becsky Dezső vezetésével vett részt. Frigyer Iván plébános az újmisés papot szüleitől kikérte az egyház számára, mire Pázmán Péter elbúcsúzott szüleitől és azok áldását kérte. A körmenet után visszatért a templomba, ahol Pázmán Péter bemutatta az Úrnak első szentmiséjét, amelyen Frigyer Iván plébános volt a manuduktorja. A misén jelen volt Péter Crist István szalvatóriánus tartományfőnök és a fiatal papság számos tagja. A templomot a hívők zsúfolásig töltötték meg.

Evangéliumkor Fodor József, a Katolikus Népszövetség banati (bánsági) szervezetének főtitkára mondta az ünnepi beszédet. Beszélt a papi hivatás magasztosságáról és fontosságáról. Rámutatott arra, hogy a hívőknek támogatniuk kell a papot munkájában, ahogy azt a pápai szózat is mondja. Mire után Pázmán Péter számos hívőt megáldoztatott, majd áldást osztott, amelyben elsőnek szüleit részesítette. Délben a Papp-féle vendéglőben közös ebéd volt. Az első felköszöntőt Frigyer Iván plébános mondta a papára, a királyra és az újmisésre. Beszéltek még Galló Géza végzett teológus és Albu Ion görög keleti plébános. Pázmán Péter szólt fel utolsónak. Megköszönte pártfogói támogatását és köszönetet mondott mindazoknak, akik első miséjén résztvettek.

Románia és Jugoszlávia gazdasági kapcsolatai elmélyülnek

Belgrádból jelentik: Az Echo de Belgrade című lap cikket közöl a román—jugoszláv kereskedelmi kamara felavatásával kapcsolatban és hangsúlyozza ebben a cikkben, hogy a két ország célul tűzte ki a baráti kapcsolatok még szorosabb alapokra való fektetését. Dicsérő hangon ír a jugoszláv lap Ion Christu miniszteréről, a román külkereskedelmi kirendeltség vezetőjéről, majd befejezőként közli, hogy Románia és Jugoszlávia, amelyek semlegességük mellett kitarának, nem mulasztják el azt sem, hogy kölcsönös érdeküket képező kereskedelmi és gazdasági kérdésekben is előrehaladást mutassanak fel.

(Rador.)

Öngyilkosság a szikratáviró állomás géptermeiben

Grosz Lajos harminchat éves géplakatos, aki a timisoarai szikratáviró állomás alkalmazottja volt, az állomás géptermeiben egy csőre felakasztotta magát és mire megtalálták, már halott volt. A megáldítások szerint Grosz Lajos alkoholista volt és emiatt sűrűn volt perpatvara otthon a feleségével. Az öngyilkosságot megelőző napon a géplakatos kijelentette felesége előtt, hogy a husvét hétfőt már nem fogja megérni, mert öngyilkos lesz. Igyekeztek lebeszélni szándékáról, de Grosz még sem mondott le tervéről, mert amikor egyedül volt a géptermeiben, véget vetett életének. Feleségének feltűnt, hogy férje nem jött haza idejében az ebédhez és ezért elment a szikratáviró állomásra, hogy megnézze, mi történt. Amikor megtalálta férjét, levágta a zsinorról, de Grosz Lajos már nem élt.

SPORTSEMÉNYEK

Végre sikerült...

A CAMT legyőzte a Victoria csapatát, a Ripensia az Unirea-Tricolor ellen szerezte meg a bajnoki pontokat

Az A-ligában szereplő csapataink a balsikeres kezdet után végre győzelemmel örvendezteték meg híveiket és megszerezték a tavaszi idényben első bajnoki pontjaikat.

A CAMT a cluji (kolozsvári) Victoria ellen játszott és nehéz küzdelem után 2:1 (1:0) arányban győzött. A Victoria a vereség ellenére kitűnő benyomást keltett és különösen az első félidőben mutatott szép összjátékot a csapat. A játék ezen részében többet támadott és fölényben volt, de a veszélyes támadások befejezésénél a cluji (kolozsvári) játékosok visszaestek és akkor a CAMT támadott többet. Az első gólt Bindea beadásából Cota fejelte. A támadás során a CAMT mindkét szélsője leszyanus helyzetben volt. A második

félidőben Bücher nem tudott értékesíteni egy tizenegyest. Utána a Victoria felnyomult és Co-ciuban II. kiegyenlített. A győztes gólt Reiter szerezte meg a CAMT csapatának. A mutatott játék alapján a cluji (kolozsvári) csapat megérdemelte volna a döntetlen eredményt.

A Ripensiat ezúttal az öregek juttatták a két ponthoz. A Ripensia öregjei a rutin segítségével 3:1 (1:1) arányban legyőzték a lelkesen játszó Unirea Tricolor együttesét, amely különösen az első félidőben kemény ellenfél volt. Az első gólt a fővárosi csapat érte el Kovács révén. Ezt Marcu I. egyenlítette. A második félidőben Marcu I. vezetéshez juttatta csapatát és Dobay biztosította a győzelmet.

Ripensia - Gloria 7:1 (5:1)

A két csapat barátságos mérkőzést játszott. A Ripensia csatársora ezen alkalommal ontotta a gólokat és könnyen megnyerte a mérkőzést.

A kerületi bajnokság eredményei

A Fratelia szép játékkal 5:0 (1:0) arányban legyőzte a Rapid csapatát. A Progresul—Patria mérkőzés meglepetésszerűen a Progresul 1:0 arányú győzelmével végződött. A Kadima—Vulturii mérkőzést a Kadima nyerte meg 3:1 (1:0) eredménnyel.

Pontot veszített az Újpest a magyar bajnokság vasárnap fordulóiban

A magyar bajnokságban a Ferencváros és a Hungária kivételével valamennyi csapat bajnoki mérkőzést játszott. Eredmények a következők:

Kispest—Gamma FC 4:3 (1:1). A Gamma a második félidő végéig 3:1-re vezetett, ekkor azonban a Kispest rákapasolt és a maga javára fordította a mérkőzést.

Szeged FC—Törekvés 3:2 (0:2). A tartalékokkal kiálló Törekvés az első félidőben fölénybe került és 2:0 arányban vezetett. Szünet után visszasett és a szegedi csapat biztosan nyert.

Szolnok—Bocskai 1:1. Változatos játék után igazságos pontozkodás.

Elektromos—Újpest 1:1. Az Elektromos elszedett egy pontot az Újpest csapatától. Szalai öngóljával az Elektromos vezetett, de Adámnak sikerült kiegyenlítenie.

Haladás—Kassa AC 2:0. A Haladás nagy fölényben volt és Morócz révén kétgólos győzelmet aratott.

A magyar csapatok győztek a husvétitornán. A Ferencváros, Hungária magyar részről, a Rapid és az Ausztria német részről husvét ünnepén körmérkőzést játszottak Budapesten és Bécsben. Az első napon a Ferencváros 6:2, a Hungária pedig 3:2 arányú győzelmet aratott a Rapid, illetve az Ausztria csapata felett. Második nap a Hungária döntetlent ért el a Rapid ellen, míg a Ferencváros 4:2 arányú vereséget szenvedett az Ausztria csapatától. A torna végeredménye a következő: Hungária 3 pont, 2. Ferencváros 2 pont, 3. Ausztria 2 pont, 4. Rapid 1 pont.

Németország—Románia 3:2. A két ország női teniszjátékosainak küzdelméből a németek kerültek ki győztesként.

Mi lesz vasárnap? Románia—Jugoszlávia Bucurestiben, Jugoszlávia B—Románia B Belgrádban, Magyarország—Svájc Budapesten. B) osztály: Gloria—Jiul Aradon, Vulturii—Chinezul Minerul—Mica, Electrica—Sparta, Severini CFR—Piskii CFR.

Rapid FC—Kárpát FC 7:5 (5:1)

A vasúttársaság nagy szerű napot fogott ki és főleg az első félidőben valósággal lehengerelte Perneky csapatát. A bányai együttes csak a második félidőben talált magára, amikor Telegdy, Szerémy II. és Lukács révén csak szépíteni tudott. A Rapid góljait Auer (2), Barátky (2), Sipos (2) és Capusan szerezték.

UDR—Sportul Studentesc 2:2 (1:0). A resicai csapat győzelmet érdemelt volna, mert lényegesen jobban játszott a fővárosi ellenfelénél. A mérkőzés nagyrészt az UDR volt fölényben és a honi együttes csak a második félidőben talált magára, amikor sikerült döntetlent kicsikarniuk.

Gloria CFR—AMTE 1:0 (1:0). A nemzeti bajnokság meglepetése az AMTE veresége volt, amelyet saját pályáján szenvedett el a Gloria CFR-től. A galatii csapat győzelme teljesen megérdemelt volt. A galatii csatársor szép támadásokat vezetett az AMTE kapuja ellen és Ströck beadásából Bodea szerezte meg a mérkőzés győztes gólját.

A nemzeti bajnokság állása:

Venus	15	10	1	4	44	15	21
Rapid	15	8	5	2	46	20	21
Sportul Stud.	15	6	7	2	36	23	19
UDR	15	4	8	3	25	25	16
Unirea Tricolor	16	6	3	6	23	26	15
Ripensia	15	6	3	6	23	26	15
CAMT	15	6	3	6	23	23	15
Kárpát FC	15	6	2	7	24	27	14
Gloria	15	6	1	8	15	41	13
Juventus	15	3	6	6	27	28	12
AMTE	15	6	0	9	24	29	12
Victoria	15	2	3	10	12	25	7

B-ligás csapataink vereséget szenvedtek

A Chinezul-ILSA csapata, amely ősszel kiélegítően szerepelt, a tavaszi idényben még nem tudott győzni. A turnuseverini vereség után most az aradi Gloriának engedte át a bajnoki pontokat. A mérkőzésen a Chinezul-ILSA már 2:0-ra vezetett, de a Gloria kiegyenlített és a második félidőben még a győztes gólt is berugta. Ügylátszik, ezzel végleg elveszítette esélyeit a bajnokság megnyerésére. A Gloria 3:2 (2:2) arányú győzelme megérdemeltnek mondható. Vereséget szenvedett az Electrica csapata is, amelyet a Mica győzött le 3:2 (2:2) arányban. A villamoscsapat kemény ellenfél volt, de a Mica győzelmét nem tudta megakadályozni.

Sport—Foto—Optic

A legolcsóbb sportcikkék és azok javítása

A. M. Mülley-nél

TIMISOARA
I. Str. Solderer 11.

Egyéb B) oszt. mérkőzések: RMTE—Monopol 8:2 (2:0). Vulturii—Sparta 2:0, Jiul—Severini CFR 5:1, Olt—Ciment 0:0, Sodronyipar—Victoria 12:0, FC Braila—Dragos Vodă 4:1, Prahova—DOC 4:2, Makkabi—Traian 10:0, Minerul—Piskii CFR 2:1, Universitatea—Olimpia 7:0, Crisana—Törekvés 4:1.

DÉLIHIRLAP
autmata telefon száma: 28-10

KÖZGAZDASÁG

A kereskedők könnyítéseket kérnek az új pénzügyi törvények alkalmazásánál

A temesvári (timisoarai) Kereskedők Egyesülete élénken látogatott választmányi ülést tartott, amelyen Besa Cornel mérnök, egyesületi elnök elnökölt. A választmány behatóan foglalkozott a legközelebb érvénybe lépő pénzügyi törvényekkel és azok alkalmazásával. Az egyesület az ülésen hozott határozatnak megfelelően több könnyítést kér majd a pénzügyminisztériumtól az új pénzügyi törvényekkel kapcsolatban megjelenő végrehajtási utasítás keretében. Az ülésen megjelent kiskereskedők kívánsága értelmében Besa Cornel elnök személyesen is kéri fogja a minisztériumban, hogy az új liszteladási lajstromokkal összekötésben előírt rendelkezések alól a kiskereskedők mentesüljenek.

A Kereskedők Egyesülete egyébként figyelemzeti összes fűszer- és élelmiszerkereskedő tagjait, hogy a szerdai és pénteki napokra elrendelt hústilalmi intézkedés a fűszer- és élelmiszerkereskedésekben található hentesárúkra is vonatkozik. Ennélfogva ilyen árúkat az említett napokon a kereskedőknek sem szabad árusítaniok.

E hó 31-én, vasárnap délelőttre hirdette a Kereskedők Egyesülete évi rendes közgyűlését. Ezt az időpontot most elhalasztották és a közgyűlést későbbi időpontban tartják meg. A közgyűlés napjáról annak idején az egyesület a tagokat értesíti.

A nyerstermékek termelési fokozásának gyakorlati keresztülvitele

Az olajmalmok és termelők között előzetes szerződés jön létre

A termelés fokozásáról és az árak ellenőrzéséről szóló törvény alkalmazása magába öleli az egyes nyersanyagok termelésének megszervezését. Az első lépés ehhez az UGIR azon kezdeményezése volt, hogy egy részvénytársasági formában működő csoport foglalkozzon a gyapot termesztésével és iparosításával. Ezenkívül növelni akarja a kormány a következő ipari növények termelését is: len, kender, napraforgómag, repace, ricinus, mák és répa.

A növényi olajok használata évről-évre emelkedik és ezért módot keresnek arra, hogy a

napraforgótermelők és olajmalmok között kapcsolatot teremtsenek olyan módon, ahogy az a répatermelők és a cukorgyárak között létezik. Ezért a növényi olajgyárosok a napokban a minisztériumban értekezletet tartanak, amelynek célja a szerződés-típus megállapítása, amely közöttük és a termelők között az átvételi kötelezettség, az árak és egyéb szükséges kérdéseket szabályozzák. Remélik, hogy a létrejött megállapodás a termelés nagyarányú fokozását teszi lehetővé.

Svájci tőke vette át Ardeal (Erdély) két legnagyobb cukorgyárát

Az Indumin r. t. részvénytöbbségét egy svájci holdingtársaság szerezte meg

A belföldi cukoriparban a Consum értesülése szerint jelentős tranzakció nyert lebonyolítást. Az ország két vezető cukoripari vállalata: Bod (Botfalusi) Cukorgyár és Târgu-Mures (Marosvásárhely) és Vidéke Cukorgyár Rt. beolvadt az Indumin S. A. R. pentru întreprinderi Industriale bucu-restii holding-részvénytársaságba és így a két cukorgyári vállalat, amely eddig is azonos érdekeltség tulajdonát képezte, egységes irányítás alá került.

A Fabrica de Zahăr Bod-Brasov tulajdonosa a Magyar Cukoripar Rt. 395 millió lei értékben 9 ezer 875 darab 40.000 lei névértékű Indumin-részvényt kapott, amelynek ellenében az Indumin birtokába ment át a Bod (Botfalusi) Cukorgyár.

A tranzakció befejezése után egy svájci pénzcsoport megszerezte az Indumin felemelt részvénytöbbségét és így a Magyar Cukoripar Rt. a részvényeknek csak egy kis hányadát tartot-

ta meg. A svájci pénzcsoporttal lefolytatott tranzakciónak megfelelően az Indumin igazgatósága az igazgatóságba kooptálta a svájci érdekeltség delegátusait: Otto Dubei és Adolf Gutzwiller dr. svájci állampolgárokat.

A Fabrica de Zahăr din Tg.-Mures si Imprejurimi S. A. (Marosvásárhely és Vidéke Cukorgyár Rt.) olyképpen olvadt be az Indumin S. A.-ba, hogy a vállalat részvényesei minden 200 lei névértékű részvény után egy darab 40.000 lei névértékű Indumin-részvényt kaptak, összesen 150 millió lei értékben.

Tg.-Mures (Marosvásárhely) és Vidéke Cukorgyár Rt. 1913-ban alakult 750.000 korona részvénytöbbséggel, amelyet a háború után 750.000 lei részvénytöbbsévé alakítottak át. A részvénytársaság tulajdonát képezi Ardeal (Erdély) egyik legnagyobb és legmodernebb cukorgyára, amelynek évi termelési kapacitása 800—1000 vagon cukor.

A petroleumtermelés fokozásáról tárgyaltak a minisztériumban

A petroleumtermelők szindikátusa Zanescu mérnök vezetésével szombaton megjelent Christu Ion külkereskedelmi miniszternél, majd Gheron Netta petroleumkormánybiztosnál és a március 18-iki törvény alkalmazásáról tárgyaltak, amely tetemesen felemelte a petroleumtermékek kiviteli illetékét. Ezúttal felmerült a termelés fokozásának a kérdése is. A szakértők rámutattak, hogy a pacurának szondagázzal való helyettesítésével évi 100 ezer tonna nyersolaj szabadulna fel. Az említett nyersanyagokat Olaszországból és Amerikából lehet behozni. A minisztériumban az írásban átadott memorandumot tanulmányozás tárgyává teszik.

Uj bakancsgyár Bucurestiben. Goidl Lajos, a Bata-művek volt romániai képviselője egy belföldi tőkés csoporttal Bucurestiben bakancs és cipőgyárat létesít. A gyár gépi felszerelése már megkezdődött. A vállalat napi termelése 500 pár katonabakancs és 200 pár cipő lesz.

A jegybank heti kimutatása

A Banca Nationala most tette közzé a március 9-iki hetikimutatását, amely szerint e héten az aranybányák 150.34 kg. szinaranyat szolgáltatottak be, 23.052.664 lei értékben, amellyel az érfedezet összege 20 milliárd 921.785.935 leire emelkedett. A forgalomban levő bankjegyek összege 95.5 millióval 48 milliárd 353.160.870 leire emelkedett, míg a látra szóló kötelezettségek (girószámlák) végösszege 251.5 millióval csökkent, vagyis a bruttó bankjegyforgalom csökkenése 156 millió lei. A fedezeti arány 1.3 ezreikkel 35.15 százalékra javult. A kereskedelmi váltótárca 47.5 millióval 17 milliárd 594.827.077 leire, a lombardhitelek összege 95 millióval 4 milliárd 926.565.663 leire csökkent. A magángirószámlák egyenlege 278 millióval 7 milliárd 546.978.397 leire csökkent.

Megindult a dunai hajózás. Vasárnap reggel megindult a dunai hajózás. A folyó már teljesen mentes a jégtábláktól és a hajóstársaságok megindították a rendes menetrendszerinti hajóikat.

Egy millió 705 ezer lei birságot vetettek ki Timis-tartomány területén az elmúlt hónapban

A nemzetgazdasági minisztérium statisztikai osztálya most hozta nyilvánosságra a február hónapban árusóra miatt hozott pénzbiroságok összegét. Ezek szerint Bucurestiben 2 millió 315 ezer 197 lei pénzbiroságot vetett ki a rögtönítelő árusóra bíróság. Az egyes tartományokban ez az összeg a következő: Bucegi tartomány 429 ezer 405 lei, Alsó-Duna tartomány 135 ezer 650 lei, Mures tartomány 173 ezer 715 lei, Dnyeszter-tartomány 238 ezer 330 lei, Olt-tartomány 968 ezer lei, Prut-tartomány 74 ezer 832 lei, Szumes-tartomány 1 millió 185 ezer 657 lei, Suceva-tartomány 104 ezer 364 lei, Timis-tartomány 1 millió 705 ezer 216 lei. Tehát az egész ország területén az elmúlt hónap folyamán 6 millió 363 ezer 323 lei birságot vetettek ki spekulációs ügyben.

Aranykitermelési engedélyt kapott a Petrosani. A Petrosani S. A. R. pentru Exploatare Minelor de Cărbuni szénbányavállalat újabb aranytermelési koncessziót kapott. A vállalat már hosszabb idő óta kutatásokat folytatott a satumaremegeyi (Szatmár) Băita község és Baia-Mare (Nagybánya) város határában száz hektáron az úgynevezett Poprad területen arany- és ezüstelőfordulások után. A kutatások eredménnyel végeztek és a Petrosani ötvenéves kitermelési koncessziót kapott arany és ezüst kitermelésére.

Nemzetközi devizapiac. A nemzetközi devizapiacokon az elmúlt héten csak a dollár és a svájci frank tartotta árfolyamát, a többi lanya maradt. A középeurópai valuták árfolyamaiban alig mutatkozott számottevő változás, a zürichi magánforgalomban a pengőbankjegyet 63.50—65.50-es, a márká bankjegyet 43—45-ös, az olasz líra bankjegyet 13.40—14-es árfolyamon jegyzik. A lei bankjegyek árfolyamai javult a külföldi magánforgalomban, a zürichi magánforgalomban 0.95—1.10-es, Budapesten változatlanul 3.20—3.40-es árfolyamon jegyzik a leibankjegyeket.

Marha és lószállítások a Banatból Franciaországba. A napokban megérkezett a timisoarai (temesvári) állategészségügyi vezérfelügyelőséghez a nemzetgazdasági minisztérium engedélye amely kétezer darab marhának és nagyszámu lónak a Banatból Franciaországba való szállítását teszi lehetővé. A nemzetgazdasági minisztérium exportengedélye különösen Caras (Krassó) és Severin (Szörényemegek állattenyésztői szempontjából örvendetes, minthogy megélhetésüket elsősorban a kiváló hegyvidéki vágó- és munkaállatok exportja biztosította. Márészta a franciaországi export azért nagyjelentőségű, mert a banati állatexport évek óta kienctven százalékban a német birodalom, illetve a cseh-morva protektorátus felé bonyolódott le. A nagyarányú franciaországi szállítás, amelyet előreláthatólag további tételek követnek, jelentős összegű erős-devizához juttatja az országot.

A Skoda és Steyr-fegyvergyárak közös vezetés alatt. A német kormány az elmúlt héten elrendelte a nemzetközileg ismert prágai Petschek konzern kényszerfelszámolását, melyet a német kormány megbízottai hajtanak végre. Egy másik rendeletben a német kormány kötelezte a pilseni Skoda- és az ausztriai Steyr-Műveket a közös kereskedelmi vezetés bevezetésére. Ez a rendelkezés csak beindítója a német kormány ama tervének, hogy a Skodát és a Steyr-műveket fuzionáltassa, a német államkincstár érdekeltségében. Egyidejűleg mindkettőnél a német állam javára lefoglalták a külföldi részvényesek érdekeltségeit és valószínű, hogy a közeljövőben mindkét vállalat részvényeinek jegyzését beszüntetik a tőzsdéken.

Megtelték a dunai gabonaraktarak. Brai-lából jelentik: A dunai hajózás megindulásának késedelme rossz hatással van a gabonakereskedelemlre, mert a raktarak megteltek és helyhiányban tartózkodnak a vásárlástól. Csak a nyugati határállomások környékén van élénkebb forgalom, miután a németországi export tovább tart. Remélhetőleg rövidesen megindul a hajózás, ami jó hatással lesz árak alakulására.

Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): Holland forint 74.93—76.80, belgas 23.94—24.56, angol font 567.87—582.08, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.24—3.31, cseh korona 4.68—4.77, svájci frank 31.67—32.50, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincnegyzes százalékos felár is befigyelendő. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: drachma 0.99—1 és 1.60—1.62, dinár 2.89—3.05, német márka 40.50—41.50 és 49—50, pengő 26.50—27, olasz líra 7.17—7.18, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

Megállapították a súlyosabb nyersbőrök átvételi árát

A cipőgyártással kapcsolatos bőrgyárak termelésüknek csak 60 százalékát dolgozhatják fel

A Monitorul Oficial március 23-iki számában kihirdetett miniszteri rendelet szerint a marhabőrök hivatalos árai a 16 kg. súlyt meghaladó bőrdaraboknál: fehér bőrök 45 lei, vörös bőr 47 lei kilógramonként. Az árak csont és húsmentesen, minden piszoktól mentesen értendők, a bucurestii vágóhídi szokványok szerint, leszámítva a vért és egyéb nedvességet. Az új árak április 1-én lépnek életbe.

Mint már közöltük, a bőrgyárak és tímárok április 1-ig kötelesek okmányukat a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyagigazgatóságának bemutatni. A gyárak a kerületi iparfelügyelőség bizonyítványát tartoznak benyújtani, mely-

ben az évi termelőképeség fel lesz tüntetve. A tímárműhelyek közszégi bizonyítványt tartoznak szereztetni és beadni arról, hogy a munkaadó képsítéssel bír és a munkások létszámáról. A minisztériumhoz benyújtandó kérvényben a 664. számú ezévi rendelet törvényben foglalt bőrműnőségek szerint kell a termelést osztályozni. Ugyanezen rendelet törvény megállapítja, hogy a bőripari cikkek (cipő, stb.) gyártásával is foglalkozó bőrgyárak a jövőben csak a termelés 60 százalékát dolgozhatják fel, míg 40 százalékot azon cipőgyáraknak kell átengedni, amelyek nem bírnak saját bőrgyárral.

= Szigrú devizakorlátozás Franciaországban. Franciaországban újabb szigorú devizakivitel korlátozásokat léptettek életbe. A rendelkezések egyike szerint, aki a külföldön eladott áru ellenértékét nem hozza be az országba, hanem külföldön hagyja, súlyos devizakihágást követ el. Ugyanekkor megengedték, hogy egy utas a francia állam területéről 25 ezer frankot vihet ki, az eddigi 5000 frank helyett. Ezt a kedvezményt azonban csak Franciaország területén bejelentett lakással bíró egyének vehetik igénybe.

= Árverések a vámhivatalokban. A pénzügyminiszter rendeletére a vámközegek által elkobzott árúkra és tárgyakra a következő vámhivatalokban tartanak újabb árveréseket: április 4-én Sibiuban, (Szeben), április 5-én Brasovban (Brassó), április 6-án Timisoara-Bega (Temesvár) vámhivatalban, április 8-án Aradon, április 9-én Sigheten (Sziget) és április 10-én Valea lui Mihai-on (Érmihályfalva). A hivatalos lap március 21-iki (Partea II.) száma részletesen felsorolja az árverésre kerülő árúkat és tárgyakat.

Rádió

SZERDA, MÁRCIUS 27.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, időjárás, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. 13.20: Latványosságok, művészeti és kulturális hírek. 14: Rádió ujság. 14.20: Hanglemek. 15: Közlemények. Radio Romania. 19: Időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.20: Hanglemek. 20: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.10: Énekhangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21: Szalónzene. 22.10: Rádió ujság. 23: Hanglemek. 23.45: Idegennyelvű hírek.

Budapest I. 7.45: Ebresztő, torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.15: Gyermekdelélt. 11.45: Csevegés az engedelmességről. 13.10: Francia szerzők hanglemezei. 13.40: Hírek. 17.15: Diákfélóra. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Szalónzene. 19.05: Felolvasás. 19.25: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.30: „Bánk bán.” Dalmú három felvonásban. 21.35: Külügyi negyedóra. 22.50: Hírek. 23.50: Aonos Budapest II. műsorával. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

TENGEREK RABJA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Utánnymás tilos.

Írta: RÉVAY GÉZA

Lászlónak csak most volt ilyen rossz dolga, egyébként Csorba László valóságos úri kadét volt, egészen rendes gyermekszobával, érettségivel, Adyval, Kant-tal és Schoppenhauer-rel háta mögött; órával, gyűrűvel és szép ruhával ellátva... mosolygós fényképek díszítették a kabinját és sok-sok színes levél várta a kikötőkben. Azokból aztán hullott ki virág, pettyes vagy mintás selyemdarabka. — „Ilyen lesz az új nyári ruhám” vagy ehhez hasonló feliratú melléklettel; hullott belőle hazai csók és százmérföldeken át odagondolt, de soha el nem ölelt ölelés.

Egy éve, hogy itt ácsorog a kormánykerék mellett, ezen a csúnya nagy hajón, az „Angelica”-n. A nyolcezer tonnás hajót úgy dobálta msst a vihar, mint régen gyermekkorában a fürdőkádban úszó szappantartót, mikor fürdés közben viharral rendezett, aminek aztán szomorúbb következményei is voltak, egy vagy több — szerinte igazságtalan nyakleves — mert a tengeri vihar egyetlen áldozata mindig a szappan volt. Azok a szép kerek, jószagú fürdőszappanok, amelyekre az rövidtágra „English bath soap” amit ő aztán úgy rövidített, hogy „szóp”. Mindig a szóp-ért kapta a pofonokat.

Tulajdonképpen ott a fürdőkádban kezdődött el László tengerész-karrierje. Előbb csak búvárosdit játszott. Egyszer majd belefulladt a néhány venedryi vízbe, mert túlsoká találta próbálgatni képességeit a kád fenekén, máskor meg bevitte magával a ruhaszáritó kötelet, összekötözte a kilincset a fürdőkályhával, a zuhany rózsját az ablakilincsel és azon gyakorolta a nagy ügyességet kiváró kötélmászást... és egész addig, míg fel nem borult a lályha, le nem tört a zuhany és csörömpölve hullott ki az ablaküveg a világítóudvarba. Akkor a szer-tefreccsenő forróvíz megpörkölte a hátát és a guruló parázs megsütötte a talpát, de az ilyesmit a „minden kezdet nehéz” rovására írta.

Aztán az érettségi után — persze akkor már nem csatározott a fürdőkádban — nem tudta hova-

merre. Az apja másodszor nősült, a mostohaanyját nem imádta valami tulságosan, pénzük se nagyon volt, meg aztán valami mintha mozgatta volna, hajította volna, próbálgatta romantikának nevezni, pedig nem az volt, hanem nyugtalan vére és kerekre tágult nagy szemei, amelyek látni akartak — kihajszolták az egyik kikötőbe és aztán egy szép napon felbűgött a hajókürt és Csorba László útnak indult.

— Ott van ez mind a palatáblán, — sóhajtott el magát a fiú, úgy, hogy a sétáló tiszt hirtelen odanézett.

— Mit mondasz? — fordult hozzá.

— Semmi, Uram, csak azt az írást olvastam. — Aztán hirtelen észbekapva kezdett magyarázni valamit az imbolygó árbócok-írta furcsa meséről.

Camalich kapitány erősen bólogatott, mintha nagyon értené az egészet, de valami kis elnézés is volt abban a bólogatásban, aztán hivatalosan odaszólt:

— Nyolc óra!

László négyet rándított a felette lógó haranglötélén, négy kettőst. A messzenyújtó óceánok minden csavargó hajóján a négy kettős haranglötél jelzi az órség végét. A leváltottnak holdog nyújtózást, száraz ruhát, falásnyi ételt, csészényi italt, nyugalmat vagy nyugtalanul, hánykolódva eltöltött pihenő perceket... a leváltónak pedig a „minden kez-dődik előlről” unalomig ismételt kegyetlen jelszavát.

Mint a kerék, egyszer fenn, egyszer lenn. Mint a nyikorgó küllők egymással gúnyos acsarkodása... most én vagyok fenn... most te vagy lenn...

A mennai szimfónia pedig üvöltött tovább, csattogva csattantak a villámok, a szél egyre tüvöltőbb, egyre borzalmasabb lett és a fekete ég fellettük egyre könyörtelenebb, egyre kegyetlenebbül fekete.

Együtt tántorogtak le a hídról, Camalich és László.

— Mennyi még Signore Capitano?

— Hétszáz mérföld Wolff Rock-ig, három és fél nap volna, — de ilyen időben! Lesz abból öt is, hiszen alig megyünk valamit.

— Csak már a Kanálisban volnánk, vagy mit beszélnek, csak már húzna be a vontató a Sibera-dokba.

— Nagyon sokat emlegeted Antwerpent, már

Budapest II. 19.45: Olasz nyelvoktatás. 20.40: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Magyar tánclemezek. 22: „Elsler Fanny Pesten.” Előadás. 22.30: Cigányzene. 23.10: Időjárásjelentés. 23.15: Szórakoztató hanglemek.

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 28.

Bucuresti Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Operanyitányok hanglemezeiről. 13: Könnyű zene hanglemezeiről. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek Szalónz. 14: Rádió ujság. 14.20: A szalónz-kar folytatja hangversenyét. 15: Rádóhírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Gyermek karok hanglemezeiről. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.20: Strauss János kerin-gője hanglemezeiről. 20.45: Rádió ujság. 21: Szimfónikus hangverseny. 21.45: Rádió ujság, sport-hírek. 23.15: Hanglemek. 23.45: Idegennyelvű hírek.

Budapest I. 7.45: Ebresztő, torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Elbeszélés. 11.45: Felolvasás. 13.10: Zongorahangverseny. 13.40: Hírek. 13.55: Énekhangverseny. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatóknak. 17.45: Időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Kertészeti időszerű tanácsadó. 18.45: A Melles Béla-zenekar hangversenye. 19.30: Berlini levél. 19.45: Vonósnyegyes. 20.15: Hírek. 20.25: „A debreceni lutánikus.” Vidám történet nyolc hangképben. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Magyar tánclemezek.

Budapest II. 17.15: Filmdalok és táncszámok. 19.45: Angol nyelvoktatás. 20.30: Énekhangverseny. 21: Hírek. 21.25: Szalónzene. 22.20: Előadás. 22.50: Időjárásjelentés.

Európai magyar nyelvű hírszolgálat: 18.15: Bécs. 18.30: Prága (Reichssender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 18.50: Pozsony (298.8 m.) 18.50: Pozsony. 20: Prága (Reichssender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 20: Toulouse (328.6 m.), Marseille-Provence (400.5 m.) 20.55: Róma II. (245.5 m. és RH 31.15 m.) 22.15: London Nat. (261.1 m., RH 49.59 m. és 30.96 m.) 22.15: Bucuresti (364.5 m.) 23.15: Prága (Reichssender Böhmen 269.5 m. RH 31 m.) 23.45: Pozsony (298.8 m.) 23.45: Belgrád (437.3 m. BH 49.2 m.) 23.45: Toulouse (328.6 m.) Nice PTT (247.3 m.) 23.50

Montrealban is izgultál az indulás miatt... biztos van ott valami kikötői szerelem, afféle „Hafenliebe”. Camalich kapitány szája egész furesára torzult, mikor németül beszélt és olyan különösen tákolta össze a szavakat, hogy László elnevette magát:

— Szerelem?! Hát annak éppen nem mondhatnám, csak olyan, csak olyan, minek is mondjam... hisz csak csúfolni szokták szerelmeknek... csak van és örülök, hogy viszontlátom, de éppen úgy örülök, ha Rotterdamba, vagy akár Buenos-Airesbe megyünk... hiszen ott is vár valaki, egyik szőkebb, mint a másik, a harmadik fekete, a negyedik se-színű-hajú, de nagyon kedves volt és megvárta a gombjaimat; emlékszem, az egyik üzletbe is eljött velem vásárolni és én akkor nagyon hálás voltam neki.

— Na és Antwerpen? Ott ki van?

— Tulajdonképpen nincs senki. Mikor legutóbb ott jártunk egyszer... indulás előtt volt már, lát-tam ott valakit és most hét hónap után bolond fej-jel azt hiszem, hogy ott van még, hogy ugyanott van, ahol hagytam, hogy ugyanolyan, hogy nem né-zett azóta senkire és hogy őt sem látta senki... ezek persze számárságok, hiszen kikötő... ebben aztán minden benne van — hegedül az egyik bár-ban. Az „Öröm-bár”-ban. És Valy-ank hívják...

Itt a végefélé a László hangja valószínűtlen mélységekbe szállt alá, utána meg is csendesedett, míg aztán Camalich jót nem húzott a hátán:

— Mi az amoroso úr? Szentimentálisak leszünk?

— Ah, csak nem megy ez a ronda bárka elég gyorsan, fáradt vagyok.

Aztán rövid jóéjszakákkal elbúcsúztak. László bement a kabinjába, megállt az ágya előtt és elné-zegette a falon táncoló fényképeket:

— Egyikhez sem hasonlít... két vastag copfja van, régimódi Gretchen-frizura, hamvas fehér bőre és azon valami furesán lázas piros rózsza virított. Magában gyanúsította, hogy abban a pirosságban része van a kozmetikának is... hiszen esti világítá-sban látta, de aztán rájött, hogy azok az ifju-ság még el nem hervadt rózsái a fehér leányarcon. A képen is hegedűt tart a balkezében, jobbában a vonót emeli és a szemei — tudjIsten, azok sehova se néztek, vagyis ilyenkor, mikor megáll fáradtan és áttemeli lábát a kabin félméteres küszöbén... mintha őt néznék.

Mit lát az ujságíró a lappok országában

Európa legészakibb népe szintén résztvett a finn szabadságharcban. — Ahol a vagyont az jelenti, hogy kinek mennyi rénszarvasa van

Rovaniemi, március. Mielőtt még közelebről megismertem volna Finnországot, elég homályos ismereteim voltak a Lappföldet illetően. Úgy képzeltem el, hogy ott a rénszarvasokon kívül csak néhány száz lapp található és egy vén szakállas lapp, aki az egész vidék felett a felügyeletet gyakorolja, díszes sátrában üldögélve.

A valóság azonban megcáfolta ezt a naív elgondolást. A Lappföld „fővárosában”, Rovaniemi-ben, öreg szakállas lappot nem találtam, ellenben egy kis palotában fogadott a tartomány kormányzója, Kaarlo Hillilä. Finnország tíz tartománya közül a legnagyobbak, a Lappföldnek ő a közigazgatási vezetője. Hillilä alacsonytermetű fiatalember, mindössze 38 éves, a legfiatalabb azok közül, akik Finnországban hasonló tisztséget viselnek. Oului származású, 16 éves korában Ouluban az iskola padjában érte a szabadságharc kitörése. Több hasonlókorú osztálytársával együtt csatlakozott Mannerheim tábornok seregéhez és végigküzdötte a szabadságharcot Oulutól a híres tamperei csatáig. Később az észországi szabadságharcban is résztvett. A helsinki egyetemen jogtudományi végzettséget szerzett.

„KELET FELŐL JÖN MINDEN ROSSZ”

Az egyszerűen öltözött, szerény fiatalembernek óriási kiterjedésű terület van a gondjaira bízva. A tartomány a Bottni-öböl északi csücskétől egészen a Jeges-tenger partvidékéig terjed. Számokban 110.000 négyzetkilométer a nagysága, vagyis körülbelül akkora, mint Magyarország és kétszer akkora, mint Belgium és Hollandia együttvéve. A lakosság a nagy területhez viszonyítva igen gyér, — 120.000 lélek.

Az őslakosság kétségtelenül lapp volt ezen a vidéken, azonban az évszázadok folyamán a magasabb kultúrájú finn telepések elől északra húzódtak és háttérbe szorultak. Ma körülbelül 3000 lapp él és ezek közül mindössze csak egy-néhány család folytat nomád életmódot, legnagyobb részük kisebb településekben él a tartomány északi részében.

A Lappföld lakosságának túlnyomó része földműveléssel foglalkozik. A megművelhető föld 1920-ban körülbelül 30.000 hold volt, ma azonban 70.000 hold körül van. A lakosság mintegy 60 százaléka a „földbirtokából” él, bár az legtöbbször csak 2—3 holdból áll. A többség téli erdei munkák révén jut keresethez. A tartomány területének háromnegyed része állami erdő. A finn állam erdőbirtokainak túlnyomó része itt van, a Lappföldön. A hosszú folyók segítik elő a kitermelt fa szállítását. Egyedül a Kemi-folyón — amely Finnország leghosszabb folyója — nyaranként mintegy 2 millió tömörköbméter fát úsztatnak le a Bottni-öböl felé. Itt, a Lappföldön telenként 15.000 munkást foglalkoztat az erdészet.

Igen jelentős jövedelmi forrás természetesen a Lappföld specialitása, a rénszarvasenyészet, amely részben vagy teljesen biztosítja 25.000 ember megélhetését. Jelenleg az állatállomány több, mint 200 ezer rénszarvasból áll. Évente körülbelül 35.000 rénszarvasat vágnak le, ami 80 millió lei értéket képvisel. A lappok jelentős részét bírják a rénszarvasállománynak; némelyik jómódú lappnak 2000 jószágja is van, ami tekintélyes vagyon itt északon.

A Lappföld gazdasági helyzetéről beszélgetve, Hillilä kormányzó megemlíti, hogy az elmúlt télen sok baj volt a farkasokkal, amelyek orosz területről jöttek át s repülőgépekkel kellett irtani őket.

— Minden rossz kelet felől jön — mondja mosolyogva, — az idén a farkasok szárnyakkal jöttek.

Az orosz uralom alatt — mondja a kormányzó — a Lappföld igen elhanyagolt volt. Az oktatás, közegészségügy, közlekedés mind igen primitív fokon állottak. Rövid húsz esztendő alatt szinte csodákat művelt a finn kitartás és szorgalom. Az orosz uralom alatt mindössze 1000 kilométer út volt, most éppen a duplája: 2000 kilométer. Azelőtt ezen az óriási területen két kicsi kórház volt, most 15 különböző helyen van kórház, köztük olyan istenhátamögötti lapp fa-

luban is, mint Utsjoki, azonkívül hatalmas, modern tudósanatórium Muurolában. Középiskola öt helyen van és 271 elemi iskola. Az elemi iskolák nagyrésztében a tanulók a tél idején bennlakók, mert az óriási távolságok lehetetlenné teszik az iskolabajárást. Teljes ellátást kapnak a gyerekek, aminek költségét nagyrészt az állam viseli, valamint az az egyházkerület, ahová az iskola tartozik. Az ellátás a szegényebbek részére teljesen ingyenes, a jobbmódúak is csak egy igen kis összeget fizetnek. A tankönyveket ingyen kapják a tanulók. Azokban az iskolákban, ahol nem laknak bent a tanulók, a tanítás kezdete előtt díjtalan reggelit kapnak. Igen egyszerű zabpelyh-levest cukorral és tejjel. A tej azonban itt nem egy lefözlött fehér színű folyadék, hanem teljestej.

TERVEK, AMELYEKET ROMMA LÓTT A HÁBORÚ

— A munkanélküliség majdnem ismeretlen fogalom. Most kezdték volna kiépíteni nagyobb arányban a petsamói nikkellüzemet, de a háború közbejött. Az őszre tervezték a Rovaniemi—Petsamo vasútvonal kiépítését is. Ez a vasútvonal lehetővé tenné a lappföldi erdők fokozatosabb kihasználását is. A Lapp-föld középső részén vasérc után végzett kutatások is sikerrel jártak és nagyobb telepeket fedeztek fel. Szén sincsen, de van helyette fehér szén a folyókban. Csupán a Kemi folyóban 600.000 lóerő rejtőzik.

— A háború ezeket a szép terveket rombadöntötte. Egyszerre új problémák merültek fel. A leg súlyosabbak ezek közül a kiürített területek lakosságának való segítése. Az egész Lappföld lakosságának negyedrészére — mintegy 25.000 ember — kénytelen volt a háború következtében elhagyni otthonát. Két nagy terület, a petsamói és a sallaai teljesen ki van ürítve. Annak ellenére, hogy a kiürítés sok helyen egyik órától a másikra történt, a legnagyobb rendben és minden pánik nélkül folyt le. Először mentek az asszonyok és gyermekek, majd a férfiak. A legtöbb helyen a háziállatokat is sikerült megmenteni, sőt a takarmányt is, csupán a ház és a bútorok nem voltak menthetőek. Az már jó előre meg volt állapítva, hogy a kiürítés esetén a lakosság hova kerül. Arra is gondoltak, hogy a szegényebbek olyan helyre kerüljenek, ahol a lakosság jobbmódu és az egyfalubeliek ugyanarra a helyre kerüljenek. Természetbeni és pénzübeli segínyt kapnak a menekültek. Naponta 12 márkát kap egy felnőt és 8 márkát egy gyermek, (10 finn márka = 40 lei).

Lovász Péter

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, ürdő s gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lănovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corse mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Perfekt szakácsnőt éves bizonyítványokkal azonnalra keresek. Jelentkezni 10—4 óra között. III. Bulev. Mihai Viteazul 13. 783

Értékes

Modern déli fekvésű 5 szobás lakás II. emeleten május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 608

Keresek 1 szobás fürdőszobás bútorozott garzón-lakást a központban esetleg reggeli és ebéd koszttal. Címeket a kiadóba kérem „Garzon” jellegére. 859

Lakások az Ankerpalotában, két négy szobás és egy háromszobás azonnalra, vagy május 1-re kiadó. Közelebbit ugyanott. 780

Keresek háromszobás modern lakást, lehetőleg a Gyárvárosban. Tache Ionescu 48. Telefon: 33—32. 776

Modern 3—4 szobás lakások Öszreicher pék házában Bulev. Berthelot 12 szám alatt kiadók. 764

Atlas-velet

Telekkönyvezett ház Kardos-telepen eladó. Bővebbet a kiadóban. 908

Gyermek sportkosci jó állapotban eladó. II., Str. Vasilie Cărlava 7. 867

Gyümölcsfák, rózsabokrok különleges fenyőfák stb. fajtszám, egészségesen. prima minőségben kaphatók. Scharff Gyula dr. faiskolában, Răuti, Jud. T. Torontal. 768

Eladó Mehala központjában szolid úri ház öt szoba, téli és nyári konyhával, fürdőszobával és városi vízvezetékkel, szép udvar, sok szőlővel. Címeket a kiadóba kér. 781

Szép divatos ebédlő elköltözés miatt azonnal eladó. Érdeklődők forduljanak a házmesterhez II., Str. 3. August 9 szám. 785

Azonnalra keresek egy háromnegyedes fiú biciklit. Timis nyomda. Telefon: 25—18. 803

Külföldre

Azonnal kiadó IV. kerület legforgalmasabb helyén (Bratianu u. 15 szám alatt) egy üzlethelyiség, konfekció, virágüzlet, kalapszalón, férfidivatárúház, ügynökség, parfümeria, technikai cikkek stb. céljaira. Ugyanott háromszobás modern lakások is kiadók azonnalra, illetve májusra. I. kerület Vasile Alexandri ú. 7 szám alatt kiadó egy 3 nagy szobából álló lakás azonnalra, úgyszintén raktárhelyiség és egy nagy betonpince. Bővebbet: Transilvania biztosító I. Str. V. Alexandri 7. Telefon: 11—74. 778

Ügyes diszkrét magánnyomozót keresek. Ajánlatot „Argus 125” jellegére a kiadóba kérek. 784

Butorokat

nagy választékban, részletre is, a régi árban elárusítok UNGOR I., Merczy-u. 7.

Tavaszi kabát

és egyéb női és férfi divatszövetek érkeztek a

Maradékruhazainkba

III., Bulev. Carol 5., szuterén, Doja-uca sarok. Telefon: 35—90.

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant és liliompudert, három szavában. Kapató kizárólag a

Városi

gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I. Piata I. C. Bratianu.

Hirdessen a Déli Hírlapban!